

BİRÜNİ ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)
İŞ YÜKÜ, AKTS KREDİSİ,
PROGRAM- DERS BİLGİ PAKETİ
HAZIRLAMA / GÜNCELLEME KILAVUZU

BİRÜNİ ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)
İŞ YÜKÜ, AKTS KREDİSİ,
PROGRAM - DERS BİLGİ PAKETİ
HAZIRLAMA / GÜNCELLEME KILAVUZU

İçindekiler.....	1
Giriş.....	2
Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ)	3
TYYÇ Düzeylerine Göre Yeterlilikler	4
Eğitim ve Öğretim Temel Alanlarının Uluslararası Standart Eğitim Sınıflandırması (ISCED)	8
Öğrenci Ders İş Yükü	8
AKTS Kredisi	10
Program ve Ders Bilgi Paketi Hazırlama / Güncelleme	13
TYYÇ yeterliliklerinin Hangi Öğrenim Çıktıları / Kazanımları tarafından Karşılandığının Belirlenmesi	16
Eğitim Planının Tasarlanması / Güncellenmesi	17
Öğretim Planının / Müfredatın Tasarlanması / Güncellenmesi	17
Derslerin Program Çıktıları/ Yeterlilikleri İle İlişkilendirilmesi	24
Ders Öğrenme Çıktılarının/ Kazanımlarının Program Çıktıları/ Yeterlilikleri İle İlişkilendirilmesi	24
Açılması Planlanan Programlar İçin İzlenmesi Geren İşlem Adımları	27
TYYÇ Yeterliliklerinin Hangi Öğrenim Çıktıları / Kazanımları tarafından Karşılandığının Belirlenmesi	28
Biruni Üniversitesi Bologna Çalışmaları Genel İlkeleri	25
Diploma Eki	29
Üniversite Seçmeli Dersler	30

GİRİŞ

Dünyadaki ekonomik, toplumsal, kültürel, siyasi ve bilimsel gelişmeler yükseköğretimde de yeniden yapılanmayı zorunlu kılmıştır. Bunun yanında, küreselleşme ile yükseköğretim kurumlarına olan talep artmış, rekabet nedeni ile kalitenin artırılması çalışmalarına önem vermeye başlanmıştır. Bu gelişmelerle birlikte Avrupa’da, yükseköğretim sistemlerinin sorunlu alanlarını tespit etmek, sorunlara çözüm üretmek amacıyla 1999 yılında Bologna Süreci başlatılmıştır. Ülkemizin 2001 yılında dahil olduğu Bologna Süreci hedeflerine yönelik olarak, Bologna Süreci’ne üye ülkeler yükseköğretim sistemlerinde şeffaflık, tanınma ve hareketliliği artırmak amacıyla 2010 yılına kadar "**yükseköğretim alanında ulusal yeterlilikler çerçevesi geliştirme**" konusunda ulusal düzeyde çalışma yapacaklarını taahhüt etmişlerdir.

Yükseköğretim alanında yeterlilik, herhangi bir yükseköğretim derecesini (ön lisans, lisans, yüksek lisans, doktora) başarı ile tamamlayan bir kişinin neleri bilebileceği, neleri yapabileceği ve nelere yetkin olacağı anlamına gelir. Başka bir deyişle yeterlilik; bir meslek alanına özgü görevlerin yapılabilmesi için gerekli olan mesleki bilgi, beceri ve tutumlara sahip olma durumudur. Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi Temel Alan Yeterliliklerinin program çıktıları/kazanımları oluşturulurken dikkate alınması gerekir. Ulusal yeterlilikler çerçevesi (UYÇ), “ülkelerin toplumsal, kültürel ve ekonomik gerçeklerine en yakın tanımları ve yaklaşımları içeren, ülkelerin yükseköğretim kurumları tarafından kabul gören ve uygulanabilen, ulusal ve uluslararası paydaşlarca tanınan ve ilişkilendirilebilen yeterliliklerin belirli bir düzen içinde verilebileceği bir sistemdir”. Bu sistem aracılığıyla, yükseköğretim alanındaki tüm yeterlilikler ile öğrenme kazanımları açıklanabilir ve tutarlı bir biçimde birbirleriyle ilişkilendirilebilir. Yeterliliklerin kazanılıp kazanılmadığı, her ders/modül sırasında ve sonunda uygun ve objektif yöntemlerle “öğrenme çıktıları” olarak ölçülür.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 44 üncü maddesi UYÇ’ ye başka bir deyişle **Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ)’ine** uyumu nedeni ile başlığı ile birlikte 13.2.2011 tarihli, 6111 sayılı Kanununun 171. Maddesi ile değiştirilmiştir. Madde, TYYÇ uyumu ve müfredatlar ile ilgili hükümleri içermektedir. “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” 19 Kasım 2015 tarih ve 29537 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik gereğince hazırlanan “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesine Dair Tebliğ” ve eki 2 Ocak 2016 tarih ve 29581 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanmıştır. Yönetmelik doğrultusunda ülkemizdeki; mevcut yeterliliklerin kalitesinin artırılması, hayat boyu öğrenmenin yaygınlaştırılması ve sistemli bir şekilde desteklenmesi, ulusal ve uluslararası şeffaflığın ve tanınırlığın en üst düzeyde karşılanması ve toplumun tüm bireyleri için eğitim ve istihdam fırsatlarının yaratılması hedeflenmektedir. TYYÇ’ye ilişkin çalışmalar Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından yürütülmektedir.

Yeterlilikleri ile uyumlu mevcut ve açılması planlanan programlarının akademik ve mesleki ağırlıklı temel alan yeterliliklerine (<http://tyyc.yok.gov.tr/>) adresinden ulaşılmaktadır. Ayrıca aynı web sayfasında eğitim ve öğretim temel alanlarının ISCED’e göre de sınıflandırılmış ve kodlanmış hali yer almaktadır.

Biruni Üniversitesi'nde eğitime başlanılan 2014-2015 eğitim-öğretim yılından günümüze kadar yürütülen tüm programlar, TYYÇ ile uyumlu olacak şekilde hazırlanmakta ve gözden geçirilmektedir. Ayrıca, eğitim-öğretimde kalite güvencesinin en önemli unsurlarından biri şeffaf olmaktır. Bu nedenle programlar, internet tabanlı Eğitim Bilgi Sistemi (<https://sis.biruni.edu.tr/oibs/bologna>) aracılığıyla kamuoyu ile paylaşılmakta olup öğretim elemanlarının anlık güncellemelerine açıktır. Bilgi paketlerinde yer alan bazı veriler, eğitim-öğretim ve sınav yönetmeliklerinde tanımlanmıştır.

Bu Kılavuz, yükseköğretim yeterlilikler çerçevesi hakkında bilgi paylaşımı yanında, ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarda mevcut ve açılması planlanan programlar; Öğrenci İş Yükü, AKTS Kredisi hesaplama, Program ve Ders Bilgi Paketi Hazırlama/Güncelleme, vb. konulara hizmet etmiş olacaktır.

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)

Türk Yükseköğretim Sisteminin mevcut yapısı Bologna sürecinde öngörülen 3 düzeyli (lisans, yüksek lisans ve doktora) sisteme uyumludur. Ayrıca, Avrupa Üst Yeterlilikler Çerçevesinde öngörülen ve ara yeterlilikler olarak nitelendirilen "kısa düzey (Kısa Düzey - QF-EHEA ve 5. Düzey-EQF-LLL) Türk Yükseköğretim Sisteminde "önlisans" derecesini karşılamaktadır. Bu nedenle, TYYÇ' nin mevcut hali önlisans, lisans, yüksek lisans (tezli ve tezsiz yüksek lisans) ve doktora (doktora, tıpta uzmanlık ve sanatta doktora) düzeylerini kapsayacak şekilde 4 (dört) düzey olarak tanımlanmıştır.

Her bir yükseköğretim düzeyinde öğrenme çıktıları açısından farklı olan öğretim programlarının sınıflandırılması aşağıda verilmiştir.

Türkiye Yükseköğretim Sistemi Düzeylerinin; Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi, Avrupa Yükseköğretim Alanı Yeterlilikler Çerçevesi ve Hayat Boyu Öğrenme için Avrupa Yeterlilikler Çerçevesindeki Karşılıkları

DÜZEY	TYYÇ	QF-EHEA	EQF (LLL)
5. DÜZEY: ÖN LİSANS (Meslek Yüksekokulları)	TYYÇ-5	Kısa Düzey	EQF-LLL 5
6. DÜZEY: LİSANS (Fakülte-Yüksekokul)	TYYÇ-6	1. Düzey	EQF-LLL 6
7. DÜZEY: YÜKSEK LİSANS (Tezli-Tezsiz)	TYYÇ-7	2. Düzey	EQF-LLL 7
8. DÜZEY: DOKTORA/TIPTA UZMANLIK/SANATTA YETERLİLİK	TYYÇ-8	3. Düzey	EQF-LLL 8

- TYYÇ (Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi- <http://tyyc.yok.gov.tr/>)
- EHEA (The Overarching Framework for Qualifications of EHEA - Avrupa Yükseköğretim Alanı Yeterlilikler Çerçevesi)
- EQF/LLL (European Qualifications Framework for Lifelong Learning - Hayat Boyu Öğrenme için Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi - <https://www.myk.gov.tr/index.php/tr/avrupa-yeterlilikler-cercevesi>)

Aşağıda öğretim düzeylerine (ön lisans, lisans, yüksek lisans, doktora) göre Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikleri verilmiştir.

**TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)
DÜZEYLERİNE GÖRE YETERLİLİKLERİ**

TYYÇ 5. Düzey (Ön Lisans Eğitimi) Yeterlilikleri (<http://tyyc.yok.gov.tr/?pid=32>)

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ) 5. Düzey (Önlisans Eğitimi) Yeterlilikleri						
TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ - Kuramsal - Olgusal	BECERİLER - Bilişsel - Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
5.DÜZEY ÖN LİSANS ———— *EQF-LLL: 5. Düzey ———— **QF- EHEA: Kısa Düzey	-Ortaöğretim düzeyinde kazanılan yeterliliklere dayalı olarak alanındaki güncel bilgileri içeren ders kitapları, uygulama araç-gereçleri ve diğer kaynaklarla desteklenen temel düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahip olma.	-Alanında edindiği temel düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgileri aynı alanda bir ileri eğitim düzeyinde veya aynı düzeydeki bir alanda kullanabilme becerileri kazanma. -Alanında edindiği temel düzeydeki bilgi ve becerileri kullanarak, verileri yorumlayabilme ve değerlendirebilme, sorunları tanımlayabilme, analiz edebilme, kanıtlara dayalı çözüm önerileri geliştirebilme.	-Alanı ile ilgili temel düzeydeki bir çalışmayı bağımsız olarak yürütebilme. -Alanı ile ilgili uygulamalarda karşılaşılan ve öngörülemeyen karmaşık sorunları çözmek için ekip üyesi olarak sorumluluk alabilme. -Sorumluluğu altında çalışanların bir proje çerçevesinde gelişimlerine yönelik etkinlikleri yürütebilme.	-Alanında edindiği temel düzeydeki bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirebilme, öğrenme gereksinimlerini belirleyebilme ve karşılayabilme. -Öğrenimini aynı alanda bir ileri eğitim düzeyine veya aynı düzeydeki bir mesleğe yönlendirebilme. -Yaşam boyu öğrenme bilinci kazanmış olma.	-Alanı ile ilgili konularda sahip olduğu temel bilgi ve beceriler düzeyinde düşüncelerini yazılı ve sözlü iletişim yoluyla aktarabilme. -Alanı ile ilgili konularda düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini uzman olan ve olmayan kişilerle paylaşabilme. -Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü A2 Genel Düzeyinde kullanarak alanındaki bilgileri izleyebilme ve meslektaşları ile iletişim kurabilme. -Alanının gerektirdiği en az Avrupa Bilgisayar Kullanma Lisansı Temel Düzeyinde bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanabilme.	-Alanı ile ilgili verilerin toplanması, uygulanması ve sonuçlarının duyurulması aşamalarında toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik değerlere sahip olma. -Sosyal hakların evrenselliği, sosyal adalet, kalite ve kültürel değerler ile çevre koruma, iş sağlığı ve güvenliği konularında yeterli bilince sahip olma.

TYYÇ 6. Düzey (Lisans Eğitimi) Yeterlilikleri (<http://tyyc.yok.gov.tr/?pid=33>)

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)						
6. Düzey (Lisans Eğitimi) Yeterlilikleri						
TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ - Kuramsal - Olgusal	BECERİLER - Bilişsel - Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
6.DÜZEY LİSANS — EQF- LLL: 6. Düzey — QF- EHEA: 1. Düzey	-Alanındaki güncel bilgileri içeren ders kitapları, uygulama araç-gereçleri ve diğer kaynaklarla desteklenen ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahip olma.	-Alanında edindiği ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgileri kullanabilme. -Alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri kullanarak verileri değerlendirebilme, sorunları tanımlayabilme, analiz edebilme, araştırmalara ve kanıtlara dayalı çözüm önerileri geliştirebilme.	-Alanı ile ilgili ileri düzeydeki bir çalışmayı bağımsız olarak yürütebilme. -Alanı ile ilgili uygulamalarda karşılaşılan ve öngörülemeyen karmaşık sorunları çözmek için bireysel ve ekip üyesi olarak sorumluluk alabilme. -Sorumluluğu altında çalışanların bir proje çerçevesinde gelişimlerine yönelik etkinlikleri planlayabilme ve yönetebilme.	-Alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirebilme. -Öğrenme gereksinimlerini belirleyebilme ve öğrenmesini yönlendirebilme. -Yaşam boyu öğrenmeye ilişkin olumlu tutum geliştirebilme.	-Alanı ile ilgili konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirebilme; düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini yazılı ve sözlü olarak aktarabilme. -Alanı ile ilgili konularda düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini nicel ve nitel verilerle destekleyerek uzman olan ve olmayan kişilerle paylaşabilme. -Toplumsal sorumluluk bilinci ile yaşadığı sosyal çevre için proje ve etkinlikler düzenleyebilme ve bunları uygulayabilme. -Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü B1 Genel Düzeyinde kullanarak alanındaki bilgileri izleyebilme ve meslektaşları ile iletişim kurabilme. -Alanının gerektirdiği en az Avrupa Bilgisayar Kullanma Lisansı İleri Düzeyinde bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanabilme.	-Alanı ile ilgili verilerin toplanması, uygulanması ve sonuçlarının duyurulması aşamalarında toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik değerlere uygun hareket etme. -Sosyal hakların evrenselliği, sosyal adalet, kalite ve kültürel değerlerin korunması ile çevre koruma, iş sağlığı ve güvenliği konularında yeterli bilince sahip olma.

TYYÇ 7. Düzey (Yüksek Lisans Eğitimi) Yeterlilikleri (<http://tyyc.yok.gov.tr/?pid=34>)

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)						
7. Düzey (Yüksek Lisans Eğitimi) Yeterlilikleri						
TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ - Kuramsal - Olgusal	BECERİLER - Bilişsel - Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
<p>7.DÜZEY</p> <p>YÜKSEK LİSANS</p> <p>—</p> <p>EQF-LLL:</p> <p>7. Düzey</p> <p>—</p> <p>QF-EHEA:</p> <p>2. Düzey</p>	<p>-Lisans düzeyi yeterliliklerine dayalı olarak, aynı veya farklı bir alanda bilgilerini uzmanlık düzeyinde geliştirebilme ve derinleştirebilme.</p> <p>-Alanının ilişkili olduğu disiplinler arası etkileşimi kavrayabilme.</p>	<p>-Alanında edindiği uzmanlık düzeyindeki kuramsal ve uygulamalı bilgileri kullanabilme.</p> <p>-Alanında edindiği bilgileri farklı disiplin alanlarından gelen bilgilerle bütünleştirerek yorumlayabilme ve yeni bilgiler oluşturabilme.</p> <p>-Alanı ile ilgili karşılaşılan sorunları araştırma yöntemlerini kullanarak çözümlenebilir.</p>	<p>-Alanı ile ilgili uzmanlık gerektiren bir çalışmayı bağımsız olarak yürütebilme.</p> <p>-Alanı ile ilgili uygulamalarda karşılaşılan ve öngörülemeyen karmaşık sorunların çözümü için yeni stratejik yaklaşımlar geliştirebilme ve sorumluluk alarak çözüm üretebilme.</p> <p>-Alanı ile ilgili sorunların çözümlenmesini gerektiren ortamlarda liderlik yapabilebilir.</p>	<p>-Alanında edindiği uzmanlık düzeyindeki bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirebilme ve öğrenmesini yönlendirebilme.</p>	<p>-Alanındaki güncel gelişmeleri ve kendi çalışmalarını, nicel ve nitel veriler ile destekleyerek alanındaki ve alan dışındaki gruplara, yazılı, sözlü ve görsel olarak sistemli biçimde aktarabilme.</p> <p>-Sosyal ilişkileri ve bu ilişkileri yönlendiren normları eleştirel bir bakış açısıyla incelemeyebilme, geliştirebilme ve gerektiğinde değiştirmek üzere harekete geçebilme.</p> <p>-Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü B2 Genel Düzeyinde kullanarak sözlü ve yazılı iletişim kurabilme.</p> <p>-Alanının gerektirdiği düzeyde bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini ileri düzeyde kullanabilme.</p>	<p>-Alanı ile ilgili verilerin toplanması, uygulanması ve sonuçlarının duyurulması aşamalarında toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik değerler gözeterek denetleyebilme ve değerleri öğretebilme.</p> <p>-Alanı ile ilgili konularda strateji, politika ve uygulama planları geliştirebilme ve elde edilen sonuçları, kalite süreçleri çerçevesinde değerlendirebilme.</p> <p>-Alanında özümlediği bilgiyi, problem çözme ve/veya uygulama becerilerini, disiplinler arası çalışmalarda kullanabilme.</p>

TYYÇ 8. Düzey (Doktora Eğitimi) Yeterlilikleri (<http://tyyc.yok.gov.tr/?pid=35>)

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)						
8. Düzey (Doktora Eğitimi) Yeterlilikleri						
TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ - Kuramsal - Olgusal	BECERİLER - Bilişsel - Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
<p>8.DÜZEY</p> <p>DOKTORA</p> <p>EQF-LLL: 8. Düzey</p> <p>QF-EHEA: 3. Düzey</p>	<p>-Yüksek lisans yeterliliklerine dayalı olarak alanındaki güncel ve ileri düzeydeki bilgileri özgün düşünce ve/veya araştırma ile uzmanlık düzeyinde geliştirebilme, derinleştirebilme ve alanına yenilik getirecek özgün tanımlara ulaşabilme.</p> <p>-Alanının ilişkili olduğu disiplinler arası etkileşimi kavrayabilme; yeni ve karmaşık fikirleri analiz, sentez ve değerlendirmede uzmanlık gerektiren bilgileri kullanarak özgün sonuçlara ulaşabilme.</p>	<p>-Alanındaki yeni bilgileri sistematik bir yaklaşımla değerlendirebilme ve kullanabilme.</p> <p>-Alanına yenilik getiren, yeni bir düşünce, yöntem, tasarım ve/veya uygulama geliştirebilme ya da bilinen bir düşünce, yöntem, tasarım ve/veya uygulamayı farklı bir alana uygulayabilme, özgün bir konuyu araştırabilme, kavrayabilme, tasarlayabilme, uyarlayabilme ve uygulayabilme.</p> <p>-Yeni ve karmaşık düşüncelerin eleştirel analizini, sentezini ve değerlendirmesini yapabileme.</p> <p>-Alanı ile ilgili çalışmalarda araştırma yöntemlerini kullanabilmede üst düzey beceriler kazanmış olma.</p>	<p>-Alanına yenilik getiren, yeni bir düşünce, yöntem, tasarım ve/veya uygulama geliştiren ya da bilinen bir düşünce, yöntem, tasarım ve/veya uygulamayı farklı bir alana uygulayan özgün bir çalışmayı bağımsız olarak gerçekleştirerek alanındaki ilerlemeye katkıda bulunabilme.</p> <p>-Alanı ile ilgili en az bir bilimsel makaleyi ulusal ve/veya uluslararası hakemli dergilerde yayınlamak ve/veya özgün bir yapıtı üretmek ya da yorumlayarak alanındaki bilginin sınırlarını genişletebilme.</p> <p>-Özgün ve disiplinler arası sorunların çözümlenmesini gerektiren ortamlarda liderlik yapabileme.</p>	<p>-Yaratıcı ve eleştirel düşünme, sorun çözme ve karar verme gibi üst düzey zihinsel süreçleri kullanarak alanı ile ilgili yeni düşünceler ve yöntemler geliştirebilme.</p>	<p>-Sosyal ilişkileri ve bu ilişkileri yönlendiren normları eleştirel bir bakış açısıyla inceleyebilme, geliştirebilme ve gerektiğinde değiştirmeye yönelik eylemleri yönetebilme.</p> <p>-Uzman kişiler ile alanındaki konuların tartışılmasında özgün görüşlerini savunabilme ve alanındaki yetkinliğini gösteren etkili bir iletişim kurabilme.</p> <p>-Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü C1 Genel Düzeyinde kullanarak ileri düzeyde yazılı, sözlü ve görsel iletişim kurabilme ve tartışabilme.</p>	<p>-Alanındaki bilimsel, teknolojik, sosyal veya kültürel ilerlemeleri tanıtarak, yaşadığı toplumun bilgi toplumu olma ve bunu sürdürülebile sürecine katkıda bulunabilme.</p> <p>-Alanı ile ilgili karşılaşılan sorunların çözümünde stratejik karar verme süreçlerini kullanarak işlevsel etkileşim kurabilme.</p> <p>-Alanı ile ilgili konularda karşılaşılan toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik sorunların çözümüne katkıda bulunabilme ve bu değerlerin gelişimini destekleyebilme.</p>

Üniversitemiz bünyesinde, mevcut ve açılması planlanan ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora program yeterliliklerinin TYYÇ Düzey Yeterlilikleri ile uyumlu ve sayısı en az 10, en fazla 15 olacak şekilde belirlenmekte/revize edilmektedir. Yeterlilikleri ile uyumlu mevcut ve açılması planlanan programlarının akademik ve mesleki ağırlıklı temel alan yeterliliklerine (<http://tyyc.yok.gov.tr/?pid=48>) adresinden ulaşılmaktadır. Sayfada bulunan “TYYÇ Temel Alan ve Programları” çubuğu ve çubuğun alt başlıklarından “Temel Alan Yeterlilikleri” tıklanarak bölümün/programın temel alanı (Sağlık, Mühendislik, Öğretmen Yetiştirme ve

Eğitim Bilimleri, Bilgisayar, vd.), “Temel Alan Yeterlilikleri (5. Düzey; Önlisans, 6. Düzey; Lisans, 7. Düzey; YL ve 8. Düzey; Doktora olmak üzere dört farklı öğretim düzeyi)” ve ilgili temel alan ve yeterlilik düzeyine uygun **Yeterlilik Türü** (Akademik Ağırlık veya Mesleki Ağırlık) seçildiğinde temel alan ve düzeyine özgü **bilgi, beceri ve yetkinlikler** tablodaki ilgili yerlere yerleşmektedir.

Örneğin, Sağlık Temel Alanı - Lisans Düzeyi - Akademik Ağırlıklı seçenekleri seçilerek aşağıdaki tabloya ulaşılır.

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU		TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ		TYYÇ Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi		
Türkçe English						
Ana Sayfa Uluslararası Yeterlilikler Çerçevesi ISCED TYYÇ TYYÇ Temel Alan ve Programları İletişim Kullanıcı Girişi		Temel Alan 72-Sağlık		Yeterlilik Düzeyi 6. Düzey (Lisans)		
Faydalı Linkler European Commission Council of Europe UNESCO FIA		TYYÇ Sağlık Temel Alanı Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı) 6. Düzey (LİSANS Eğitimi)				
TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ -Kuramsal -Olgusal	BECERİLER -Bilişsel -Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
	1-Sağlık alanındaki temel ve güncel bilgileri içeren ders kitapları, uygulama araç-gereçleri ve multimedya eğitim araç gereçleri ile diğer kaynaklarla desteklenen	1-Sağlık alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri kullanarak bilimsel olarak kanıtlanmış verileri yorumlar ve değerlendirir, sorunları tanımlar, analiz eder, araştırmalara ve	1-Sağlık alanı ile ilgili sahip olduğu ileri düzeydeki bilgi birikimini kullanarak bir çalışmayı bağımsız olarak yürütür ve bu alanda çalışan diğer meslek grupları ile işbirliği içinde ekip üyesi olarak sorumluluk alır.	1-Sağlık alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirir. 2-Öğrenme hedeflerini belirler ve öğrenmeyi	1-Sağlık alanı ile ilgili konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirir; düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini yazılı ve sözlü olarak aktarır; ilgili kişi ve kurumların düşüncelerini, istek ve beklentilerini dinler. 2-Sağlık alanı ile ilgili	1-Sağlık alanı ile ilgili verileri toplar, yorumlar, uygular ve sonuçlarının duyurulması aşamalarında ilgili disiplinlerden kişilerle işbirliği yapar ve toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik değerlere uygun hareket

Bologna Bilgi Sisteminde Ders-Program Yeterlilikleri/Çıktılarının, Ders Program Yeterlilikleri ilişkisinin, TYYÇ ile Program Yeterliliklerinin/ Çıktılarının ilişkilendirilmesi gerekir.

Ders Program Yeterlilikleri

Program Yeterlilikleri
No Program Öğrenme Çıktıları: Bu programın başarılı bir şekilde tamamlanmasıyla öğrenciler şunları yapabileceklerdir:
1 Bireylerin günlük yaşam, kendine bakım, iş ve serbest zaman aktivitelerine sağlıklı bir şekilde katılmalarını gerçekleştirmeye yönelik çalışır, bu aktivitelere yönelik performans değerlendirmelerini yapar.
2 Aktivitelere katılımı engelleyen etkenleri tespit ederek önleyici rehabilitasyon yöntemlerini bireyi merkeze alarak uygular.
3 Ergoterapi alanı ile ilgili olan psikosyal, kognitif, fizyolojik ve biyoteknolojik bilgilerin analizini yaparak bireylerin aktivitelere katılımını artırıcı mekanizmalar üretir.
4 Bireylerin toplumsal rollerini yerine getirebilmelerine yönelik sağlık ihtiyaçlarını belirler ve uygun ergoterapi modeli ile gerekli müdahaleyi yapar.
5 Birey-toplum ilişkisinin güçlendirilmesine yönelik olarak gerekli ev, iş ve çevre modifikasyonlarını geliştirir.
6 Ergoterapiye yönelik hizmetlerin birey ve toplumu menfaatinin artırmaya yönelik olarak sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesi için gerekli işbirliğini gerçekleştirir.
7 Bireylerin rol, aktivite ve katılmalarını geliştirirken kişisel farklılıklarını, kültür ve inançları dikkate alır.
8 Ergoterapi alanı ile ilgili tüm bilimsel gelişmeleri yakından takip eder ve alana katkı sağlamaya yönelik olarak bilimsel araştırmalar planlar ve yürütür.
9 Ergoterapi hizmet kalitesinin artmasına ve ergoterapi mesleğinin ilerlesine yönelik olarak paydaşlarıyla birlikte kalite geliştirme sürecinde rol alır.
10 Engellilere yönelik sosyal, mesleki ve toplumsal faaliyetlerin planlanır, düzenler ve yürütür.
11 Ergoterapi ve sağlık alanı ile ilgili bilimsel bilgi ve verilere doğru kaynaklar ile ulaşır.
12 Meslektaşlarına rol model ve topluma örnek olacak şekilde profesyonel davranır.
13 Yaşam boyu öğrenme, sorun çözme ve eleştirel düşünme becerilerini kullanır.

Ders Program Yeterlilikleri İlişkisi*

İlişki Düzeyi (Sayısal)		İlişki Düzeyi (Sözel)		İlişki Varlığı		Yıl												
						2022 (2022-2023 Bologna)												
1.Yarıyıl Ders Planı																		
Ders Kodu	Ders Adı	Zorunlu/Seçmeli	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9	P10	P11	P12	P13			
ANT003	Anatomi I	Zorunlu	3	2	3	1	2	1	1	2	1	2	1	1	1			
ATA101	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	Zorunlu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
ERG111	Ergoterapide Etik Prensipler	Zorunlu	1	1	2	1	2	5	5	3	4	3	3	5	3			
ERG117	Ergoterapi Teorileri I	Zorunlu	3	3	3	3	2	1	3	3	1	2	1	3	2			
ERG119	Ergoterapiye Giriş	Zorunlu	5	5	4	1	2	5	5	4	3	5	5	5	5			
ING111	İngilizce I	Zorunlu	1	1	5	5	1	1	1	1	1	1	1	1	3			
KAR001	Kariyer Planlama	Zorunlu	4	3	4	4	1	3	1	4	4	3	2	4	4			
ÜNİ-BOLSEC01	ÜNİVERSİTE VE BÖLÜM SEÇMELİ HAVUZU	Seçmeli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
2.Yarıyıl Ders Planı																		
BIR104	Sağlık Antropolojisi	Seçmeli	3	2	3	3	3	3	3	3	2	4	2	2	2			
BIR118	Sağlık Hizmetlerinde Kalite Yönetimi	Seçmeli	2	1	1	2	2	3	2	1	5	1	1	1	1			
BIR124	Medikal Resim ve Animasyon	Seçmeli	1	1	4	1	4	1	1	1	1	1	5	1	1			
BIR131	Temel Afet Bilgisi	Seçmeli	5	2	1	1	1	1	2	3	2	3	2	3	4			
BIR133	Halkla İlişkiler ve İletişim	Seçmeli	5	4	5	4	3	2	3	2	4	4	-	-	-			
BIR141	Tıbbi Terminoloji	Seçmeli	2	1	1	1	1	1	2	4	1	1	4	1	2			
BIR148	Sağlıkta Beslenme İlkeleri	Seçmeli	2	2	3	3	2	1	3	2	1	1	3	1	1			
BIR164	İletişim Becerileri	Seçmeli	2	3	3	2	1	4	5	1	3	2	1	4	1			

* Her bir dersin program çıktılarına olan katkısı öğretim elemanları tarafından 1-5 arasında derecelendirilir. 1; “çok düşük”, 2; “düşük”, 3; “orta”, 4; “yüksek”, 5; “çok yüksek” katkıyı ifade eder. Katkı düzeyi sıfır(0) ise boş bırakılır.

Her bir program çıktısının hangi temel alan yeterliliğini (veya yeterliliklerini) karşıladığını gösteren matris hazırlanır. TYYÇ - Program Yeterlilikleri ilişkilendirilirken; Program Yeterliliklerini görüntülemek için “Program Yeterlilikleri başlığının altında yer alan sayıların üzerine gelerek, Ulusal Yeterlilikleri görüntülemek için “Ulusal Yeterlilik” başlığının (Ulusal Yeterlilikler sisteminde mevcut olan) altında (Gri renk ile belirtilen) yer alan sayıların üzerine gelerek, Temel Alan Yeterliliklerini görüntülemek için “Temel Alan” başlığının altında yer alan sayıların (Turuncu renk ile belirtilmiş olan) üzerine gelerek görüntülenebilir. Temel Alanlar öğretim elemanları tarafından sisteme işlenmektedir. Aşağıda TYYÇ ve Program Çıktılarının matrisi örnek olarak verilmiştir.

TYYÇ - Program Yeterlilikleri İlişkisi

Temel Alan	Program Yeterlilikleri													Ulusal Yeterlilik		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13			
Bilgi	1														1	Bilgi
	2															
	3															
Beceriler	1														1	Beceriler
	2														2	
	3															
	4															
Yetkinlikler Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme	1														1	Yetkinlikler Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme
	2														2	
	3														3	
	4															
Yetkinlikler	1														1	Yetkinlikler
	2														2	

EĞİTİM VE ÖĞRETİM TEMEL ALANLARININ ULUSLARARASI STANDART EĞİTİM SINIFLANDIRMASI (ISCED)

Uluslararası Standart Eğitim Sınıflandırması (International Standard Classification of Education= ISCED), Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Organizasyonu (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization=UNESCO) tarafından geliştirilen ülkeler arasındaki eğitim istatistiklerinin ve göstergelerinin tek tip ve uluslararası kabul görmüş tanımlara dayanarak karşılaştırılmasını kolaylaştırmak için geliştirilmiştir. ISCED, eğitim istatistiklerinin ve karşılaştırılabilir göstergelerin toplanması, derlenmesi, ulusal ve uluslararası düzeyde sunumu için uygun bir araç olarak tasarlanmıştır. Eğitim istatistiklerini düzgün bir şekilde bir araya getirme, derleme ve sunma imkanı sağlar. Kodlar ilk kez 1997 yılında hazırlanmıştır (<http://www.tyyc.yok.gov.tr/?pid=37>). 2013 yılında güncellenmiş ISCED-F olarak isimlendirilmiştir. Erasmus kapsamında yapılacak ikili anlaşmalar ve diğer belgelerde ISCED-F (<https://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/isced-fields-of-education-and-training-2013-en.pdf>) kodları kullanılmaktadır. Örneğin; Uluslararası sınıflandırmada Eczacılık kodu 0916' dır.

ÖĞRENCİ DERS İŞ YÜKÜ

Öğrencinin ders için harcadığı zamana/emeğe öğrenci ders iş yükü denir. Bir dersin başarı ile tamamlanması için gerekli olan tüm öğrenme aktivitelerini (dersler, seminerler, projeler, stajlar, bireysel çalışma ve sınavlar) tamamlaması için ihtiyacı olan zamanı belirtir.

Yükseköğretim kurumlarında bir öğrencinin bir yıllık tahmini iş yükü 1500 ile 1800 saat aralığında değişmekte olup AKTS kredisi 60'dır (1 yarıyıl/dönem tahmini iş yükü 750-900 saat- 30 AKTS). Bu iş yükü öğrencilerin derse katılımlarından, ders içi ve dışı yaptıkları etkinliklere, projelere, birlikte ve bireysel çalışmalara, sınavlara kadar tüm etkinlikleri kapsamaktadır.

Bir öğrencinin TYİÇ düzeyine göre mezuniyet için başarması gerekli toplam eğitim süresi, AKTS kredisi ve öğrenci iş yükü aralıkları aşağıda verilmiştir.

TYİÇ DÜZEYLERİ	SÜRE (Yıl)	TOPLAM AKTS KREDİSİ* (Yıl x 60 AKTS)	TOPLAM ÖĞRENCİ İŞ YÜKÜ (Saat) (1 AKTS=25-30 Saat)
5. DÜZEY: ÖN LİSANS	2	120	3.000-3.600
6. DÜZEY: LİSANS	4	240	6.000-7.200
7. DÜZEY: YÜKSEK LİSANS	1,5-2	90-120	2.250-2.700 3.000-3.600
8. DÜZEY: DOKTORA	3-4	180 - 240	4.500-5.400 6.000-7.200

* Bir akademik eğitim-öğretim yılı 60 AKTS alınarak hesaplanmıştır.

Öğrenci Ders İş Yükü Tahmini

Bir akademik yılı oluşturan tüm derslerin kredileri hesaplanırken, öğrencinin söz konusu dersin öğrenim çıktılarına ulaşabilmesi için yaklaşık iş yükünün gerçekçi bir bakış açısıyla ve dayanaklarıyla tahmin edilmesi gerekmektedir.

Kuramsal ders saatiyle dersin kredisi arasında doğrudan bir ilişki söz konusu değildir. Bir saatlik kuramsal ders öğrencinin ayrıca 3 saat bireysel çalışmasını gerektirirken, iki saatlik bir seminer için öğrencinin bir hafta çalışması gerekebilir. Bu nedenle, öğrenci iş yüküne dayanan AKTS sistemi, ders saatine dayandırılmaz. AKTS kredisi belirli bir zaman içinde ölçülen öğrenci iş yükünü ifade eder, hiçbir şekilde dersin düzeyini belirtmez.

Öğretim Planındaki dersleri AKTS' ye göre tasarlarlarken veya yenilerken öğretme biçimleri, öğrenme yöntemindeki çeşitlilik ve öğrencinin harcadığı tüm zaman hesaplanarak öğrenci iş yükünün belirlenmesi gerekir. Öğrenci ders iş yükü tahmininde; ders saati (kuramsal), sınavlar, ödevler, sözlü sunum, seminerler, uygulama (laboratuvar çalışması/staj), alan çalışmaları, projeler, bireysel çalışmalar vd. dikkate alınır. İş yükü, ortalama bir öğrenci göz önüne alınarak öğretim elemanı tarafından hesaplanır. Hesaplama yapılırken öğrenci görüşlerinin de alınması uygulamanın kalite güvencesini ve kabul edilebilirliğini artırır (Ek-1). Bir AKTS kredisi = 25/30 saatlik iş yüküne karşılık gelmektedir. Örneğin AKTS' ye göre 15 haftalık akademik takvimde 1 AKTS kredilik bir ders için öğrencinin haftada yaklaşık 2 saat çalışması beklenmektedir.

Söz konusu ders için belirlenen öğrenme çıktılarının kazanımı için gerekli görülen tüm çalışmalar (dersin kuramsal süresi, uygulamalar, ödevler, projeler, araştırmalar, kütüphane çalışmaları, bireysel ve grup çalışmaları, laboratuvar çalışmaları, sınavlar ve sınavlar için gerekli görülen çalışma süresi vb.) dikkate alınarak öğrencinin ders içi ve dışı aktivitelere harcadığı süre tahmini ne kadardır? Örneğin tüm bunlar hesaplandığında 150 saatlik bir iş yüküne ulaşıldığında dersin AKTS kredisi 6' dır (150/25). Bunun nedeni 1 AKTS kredisinin 25-30 saatlik iş yüküne karşılık gelmesidir.

İş Yükünü Etkileyen Faktörler;

- Hedeflenen öğrenim çıktıları.
- Seçilen öğrenim ve öğretme yöntemleri.
- Seçilen ölçme/değerlendirme yöntemleri.
- Ders programının yapısı.
- Öğrencinin yeteneği ve çabası.
- Öğrenim süresi.

AKTS (AVRUPA KREDİ TRANSFER VE BİRİKTİRME SİSTEMİ) KREDİSİ

Avrupa Kredi Transfer ve Biriktirme Sistemi – AKTS (*European Credit Transfer and Accumulation System - ECTS*); Bologna Süreci'nde Avrupa'da ortaya konan reform paketinin temel unsurlarındandır. Bir kredi biriktirme, kredi aktarım ve akademik denklik sistemidir. Yükseköğretim alanında Avrupa çapında geçerli bir 'ortak dil' olarak nitelendirilmektedir. AKTS, bir Öğretim Planının koyduğu hedeflere ulaşmak için öğrencilerin başarması gereken iş yüküne göre tanımlanan, ortak kredi sisteminin kullanılmasını sağlayan akademik denklik sistemidir. Başka bir deyişle öğrencinin bir eğitim programındaki her ders için tek tek ne kadar emek (zaman) harcadığını ve bu emek/zamana denk düşen kredilerle gösterilen bir değerlendirme sistemidir. Öğrenciye yüklediği iş yükü esas alındığından "öğrenci odaklı" bir uygulamadır. Öğretim elemanının girdilerine değil, öğrenim çıktılarına/kazanımlarına dayalıdır.

Avrupa Kredi Transfer ve Biriktirme Sistemi'nin Amaçları

- Öğrenci hareketliliğini kolaylaştırır.
- Öğrencilerin Avrupa üniversitelerinde almış olduğu eğitimin, ülkelerindeki yükseköğretim kurumlarında tanınmasını sağlar.
- Avrupa'da yükseköğretim kurumları arasında işbirliğinin sağlam ve şeffaf temellere oturtulmasını sağlar.
- Akademik tanınmada, çalışma programlarının öğrenci başarısı üzerine temellendirilmesine ilişkin kuralları içerir.
- Farklı ülkelerin eğitim kurumlarında öğrenim gören değişim öğrencilerinin aldıkları derslerin ve bu derslerdeki değerlendirmelerin olabildiğince adil bir biçimde ilgili kurumlarca karşılıklı olarak tanınmasını sağlar.
- Kredi ve notlandırma konularında standartlaşmayı sağlayarak, Avrupa bütünleşmesinin eğitim boyutunu güçlendirir.

AKTS Kredisi Hesaplanmasının Faydaları

- AKTS kredileri belirlenirken derslerin içerikleri gözden geçirilmiş olur.
- Öğrenim hedeflerinin öğrenciye mesleki katkısının gözden geçirilmesine olanak sağlar.
- Öğrencinin çalışma süresi göz önüne alındığından eğitim etkinliği için öngörülen öğrenci iş yükü tanımlanmış olur.
- Akademik Genel Not Ortalaması (AGNO) hesaplaması AKTS kredilerine göre yapılır.
- Öğrencilerin Avrupada daha üst düzeyde bir programa devamlarında kolaylık sağlar.
- Mezunların Avrupa ülkelerinde çalışmalarında ve dolaşımalarında kolaylık sağlar.

AKTS Kredi Miktarının Belirlenmesi

AKTS Kredi miktarının belirlenmesinde temel alınacak ölçüt “iş yükü” dür. Sadece ders saatine bağımlı olmayıp, o dersin oluşturduğu tüm iş yükünü kapsar. İş yükü, bir öğrencinin öğrenme çıktılarına/kazanımlarına ulaşabilmesi için – dersi başarı ile tamamlaması için dersle ilgili, ders saati içinde ve dışında yapacağı tüm çalışmalar (derse öncesi hazırlık, derse gelme, sınavlara hazırlık, sınav, ödev, proje, sunum, staj vb. tüm bireysel çalışmalar) için gereken zamanı ifade eder.

Krediler statü veya prestije bağlı değildir. Öğretim üyesinin prestiji veya dersin statüsü kredi belirlemede kullanılamaz. Bir dersin AKTS kredisi ders saatinden düşük olamaz. AKTS kredisi dersin düzeyini belirtmez. Öğrenciler tarafından zor bir ders olarak algılanan fakat öğrenciye fazla bir iş yükü getirmeyen bir dersin AKTS kredisi, kolay algılanan fakat öğrencinin fazla zaman harcamasını gerektiren bir dersin AKTS kredisinden daha düşük olabilir. Hesaplama temel kural, bir akademik yılda alınması gerekli tüm derslerin kredi toplamının 60 AKTS kredisi olma zorunluluğudur.

Dersin AKTS kredisinin hesaplanmasında öğrenci görüşlerinin de alınması, uygulamanın kalite güvencesini ve kabul edilebilirliğini artırır. AKTS bağlamında öğrencilerin aldıkları dersin/derslerin iş yüklerinin hesaplanması gerekir.

Aşağıda bir yarıyıla haftada 3 saat kuramsal olarak verilen “C Dersi” için Toplam İş Yükü Üzerinden AKTS Hesaplanmasının nasıl yapıldığına ilişkin örnek sunulmuştur.

Örnek: Haftada 3 saat (kuramsal) yüz yüze ders yapılırsa (15 hafta x 3 saat = **Toplam 45 saat**),

- Her hafta dersten sonra 1 saat ders tekrarı yapılıyorsa (15 hafta x 1 saat = **Toplam 15 saat**),
- Öğrenciler bu ders için dönem/yarıyıl boyunca 4 adet ödev yaparak her bir ödev için 5'er saat vakit harcayacaksa (4 ödev x 5 saat = **Toplam 20 saat**),
- Dönem/Yarıyıl boyunca 2 adet sunum yapabilmek için 5'er saat hazırlık yapılıyorsa (2 sunum x 5 saat = **Toplam 10 saat**),
- Dönemde/Yarıyılta yapılan bir ara sınav için 8 saat çalışılıyorsa (1 sınav x 8 saat = **Toplam 8 saat**),
- Yarıyıl sonu sınavı (Final) için 15 saat çalışılıyorsa (1 sınav x 15 saat = **Toplam 15 saat**).

Ders İş Yükü Üzerinden AKTS Hesaplaması

Etkinlikler	Sayısı (Hafta)	Süresi (Haftalık Saat)	İş Yükü-Saat (Sayı X Süre)
Haftalık ders saati (Kuramsal)	15	3	45
Haftalık ders saati (Uygulama)			
Haftalık ders tekrarı	15	1	15
Ödev hazırlama	4	5	20
Materyal tasarlama, uygulama			
Rapor hazırlama			
Sunu hazırlama			
Sunum	2	5	10
Ara sınav ve ara sınava hazırlık	1	8	8
Final sınavı ve final sınavına hazırlık	1	15	15
Toplam İş Yükü-Saat			113
Toplam İş Yükü / 25			113/25
Dersin AKTS Kredisi			4,5 \cong 5

Öğrenci “C Dersi” için 113 saat zaman harcamıştır.

AKTS kredisi, aşağıdaki formüle göre belirlenir, elde edilen sonuç tam sayı değilse en yakın tamsayıya yuvarlanır.

1 kredi = 25 saatlik iş yüküne karşılık geldiğine göre, 148 saat iş yükü olarak elde edilen dersin kredisi:

$$\text{C Dersi" nin AKTS Kredisi} = \frac{\text{Dersin İş Yükü (Saat)}}{1 \text{ AKTS İş Yükü (Saat)}} = \frac{113}{25} = 4,5 \cong 5$$

Aşağıda alternatif bir yöntem olarak bir yarıyılıda alınacak derslerin AKTS kredilerinin hesaplaması verilmiştir.

Ders Adı	Ders Saati (Saat/Hafta)	Tahmin Edilen İş Yüğü (Saat/Yarıyıl)	Dersin İş Yüğü Temelli Kredisi
A	2	107	(107 x 30/784=4.1) ~ 4
B	4	140	(140 x 30/784=5.3) ~ 5
C	4	155	(155 x 30/784=5.9) ~ 6
Ç	3	126	(126 x 30/784=4.8) ~ 5
D	5	178	(178 x 30/784=6.8) ~ 7
E	2	78	(78 x 30/784=2.9) ~ 3
Toplam	20	784	30

$$\begin{aligned}
 \text{"A Dersi" nin AKTS Kredisi} &= \frac{\text{Dersin Tahmin Edilen İş Yüğü (Saat)} \times \text{1 Yarıyıldaki Toplam AKTS}}{\text{1 Yarıyıldaki Toplam İş Yüğü (Saat)}} \\
 &= \frac{107 \times 30}{784} = 4,1 \cong 4
 \end{aligned}$$

Not: Dersin yaz stajı bulunuyorsa;

Stajın bulunduğu yılında toplam değeri 60 AKTS olmalıdır. Müfredatında zorunlu yaz stajı bulunan diploma programlarında yarıyıl iş yüğü ve AKTS kredisi, yaz stajının gerektirdiği iş yüğü ve kredi düşüldükten sonra belirlenir.

Örnek: X Mühendisliği bölümünde 8 AKTS kredisi değeri (iş yüğü 200-240 saat) olan 30 iş günü zorunlu yaz stajı varsa, bir yarıyıl için AKTS kredisi 26 (60-8=52/2; iş yüğü 650-780 saat aralığında) olarak hesaplanır.

İş yüğü	1 AKTS	25-30 saat*
30 iş günü zorunlu yaz stajı	8 AKTS	200-240 saat
Güz ve bahar yarıyılında alınan tüm derslerin kredilerinin toplamı	52 AKTS (60 AKTS-8 AKTS)	1300-1560 saat
Bir yarıyılıda alınan tüm derslerin kredilerinin toplamı	26 AKTS	650-780 saat

*Biruni Üniversitesi için 1 AKTS 25 saat olarak belirlenmiştir.

PROGRAM VE DERS BİLGİ PAKETİ HAZIRLAMA/GÜNCELLEME

Program geliştirme dinamik bir süreçtir. Aşağıda verilen nedenlerle programların (program çıktıları/yeterlilikleri, bilgi, beceri, dersler, öğrenme çıktıları, derslerin içerikleri, öğretim; yöntem, etkinlik, materyal, kaynak ve süresi, öğrenci iş yüğü - AKTS kredisi, ölçme ve değerlendirme yöntem ve araçları, programın uygulanması için gerekli ortam vd. açısından) çağın gerektirdiği koşullara göre güncellenmelidir. Nedenler:

- Bilim ve teknolojide ortaya çıkan değişmeler ve gelişmeler,
- Ortaya çıkan toplumsal, ekonomik, teknolojik değişimler ve gelişmeler,
- Çağdaş yaşam koşullarına uygun birey ve toplum oluşturulması,
- Değişen yaşam koşullarının neden olduğu problemler (salgınlar, küresel ısınma gibi),
- Yeni meslek ve çalışma alanlarının ortaya çıkması,
- Yetiştirilecek bireylerin sahip olması gereken yeni bilgi, beceri ve yeterlilikler vb.

Yeni programlar açılırken veya mevcut programlar gözden geçirilirken web sayfasında yer alan bilgiler aşığıdaki hususlara cevap verir nitelikte olmalıdır.

Bu hususlar:

- ✓ Program hakkında bilgi verilmeli.
- ✓ Program Eğitim Amaçları yazılmalı (Üniversitenin misyon, vizyon ve hedefleri ile iç ve dış paydaşların görüşleri dikkate alınarak hazırlanmış olmalı).
- ✓ Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar sahip olmaları gereken program çıktıları/yeterlilikleri belirlenmiş olmalı.
- ✓ Program çıktıları/yeterlilikleri TYYÇ'nin ilgili düzeyi ile ilişkilendirilmeli.
- ✓ Öğretim Planı/Müfredat (Belirlenen program yeterliliklerine/çıkıtlarına ulaşmak için hangi derslerin verilmesi gerektiğini gösteren) bulunmalı ve Üniversitemizde belirlenen ortak formata uygun olarak ve ders öğrenme çıktıları göz önüne alınarak hazırlanmış olmalı.
- ✓ Ders Öğrenme Çıktıları belirlenmiş (Eğitim planında yer alan her bir ders için) olmalı.
- ✓ Öğrenci Ders İş Yükleri ve AKTS kredileri (Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikleri Çerçevesi ile uyumlu olarak belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşabilmek için) olmalı.
- ✓ Ders Öğrenme Çıktıları ile Program Çıktıları/ Yeterlilikleri ilişkilendirilmiş olmalı.
- ✓ Her program için tüm bilgiler Türkçe ve İngilizce olarak hazırlanmış olmalı.

Bilgi Paketi İerięi

Üniversitede bir programın açılmasına ilişkin süreç tamamlandıktan sonra Eğitim Bilgi Paketi güncel, detaylı bir şekilde Türkçe olarak oluşturulmakta, Senatoda onaylandıktan sonra İngilizce olarak da hazırlanmakta ve üniversitenin web sayfasındaki (<https://www.biruni.edu.tr/>) "Eğitim Bilgi Sistemi" başlığı tıklanıldığında (<https://sis.biruni.edu.tr/oibs/bologna/>) karşınıza; kurumsal bilgiler, akademik birimler, öğrenciler için genel bilgiler, Erasmus Beyannamesi, Ulusal Yeterlilikler, Bologna Süreci başlıklarının yer aldığı "**Bilgi Paketi**" çıkmaktadır.

Bilgi Paketi altında yer alan "Akademik Birimler" başlığı tıklanıldığında bu başlık altında önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programları başlıkları yer almaktadır. Başlıkların her biri tıklanıldığında o başlığa ait programlar bulunmakta, programlardan herhangi biri tıklanıldığında programa ilişkin aşığıda verilen alt başlıklar yer almaktadır. Ders programının özellikleri için aşığıdaki bilgiler eksiksiz olarak hazırlanmalıdır.

Program hakkında bilgiler aşağıdaki başlıkları cevaplayacak şekilde hazırlanmalıdır.

<ul style="list-style-type: none">• Eğitim Türü (Amaçlar) ve Hedefler• Program Hakkında/ Program Bilgileri<ul style="list-style-type: none">- Program Bilgileri (eğitim dili, süresi-yıl, azami süresi, kontenjan, staj durumu, mezuniyet unvanı, ÖSYM tipi)- Program İçeriği- Bölüm Başkanı-AKTS Koordinatörü- Tarihçe- Kazanılan Derece- Kabul Koşulları- Üst Kademe Geçiş- Mezuniyet Koşulları- Mezun İstihdam Olanakları- Ölçme ve Değerlendirme	<ul style="list-style-type: none">• Program Profili• Program Yetkilileri (Bölüm başkanı, bölüm AKTS koordinatörü)• Alınacak Derece• Önceki Öğrenmenin Tanınması• Yeterlilik Koşulları ve Kuralları• Program çıktıları/yeterlilikleri• Dersler*• Ders ve Program Yeterlilikleri İlişkisi• TYYÇ - Program Yeterlilikleri İlişkisi• Akademik Personel• İletişim
--	--

*Dersler oluşturulurken/gözden geçirilirken varolan çekirdek eğitim programları dikkate alınır.

<https://www.yok.gov.tr/kurumsal/idari-birimler/egitim-ogretim-dairesi/ulusal-cekirdek-egitimi-programlari>

Programın Eğitim Amacının Belirlenmesi

Programın amacı; eğitim süreci sonunda mezunlardan gerçekleştirmeleri beklenen davranışları tanımlayan ifadelerdir. Başka bir deyişle programın nasıl bir mezun profili beklediğini ortaya koyan genel bir ifadedir. Öğrencinin öğrenim çıktılarına dayalı öğreneceklerini ölçülebilir biçimde ifade eden geniş ve genel beyandır. Program çıktıları/yeterliliklerini belirlemeden önce yazılır. Programın amacı, tek bir cümle ile ifade edilmelidir.

Program Eğitim Amaçları yazılırken;

- Üniversitenin; misyon, vizyon ve stratejik hedefleri,
- İlgili programın yürütüldüğü akademik birimin (Enstitü/ Fakülte/ Meslek Yüksekokulu) misyon, vizyon ve hedefleri,
- Programla etkileşimi olan iç (öğretim üye/elemanları, bölüm personeli, öğrenci işleri ve öğrenciler) ve dış (mezunlar, işverenler, meslek odaları temsilcileri ve danışma kurulu gibi) paydaşların beklentileri ve görüşleri,
- Programın akademik yönelimi ve çevresel olanaklar dikkate alınmalıdır.

Programın eğitim amaçları belirlenirken iç ve dış paydaşların gereksinimleri ve beklentileri nasıl saptanır?

- Odak grup görüşmeleri yaparak.
- Uygulanan programın, amaçlarına ne oranda yaklaşıldığını anketlerle değerlendirerek.
- Kurum içindeki ilgili program ve programlar arası toplantılarda görüş ve öneriler alınarak.
- İlgili paydaşlarla yüz yüze görüşülerek.
- Programla ilgili iş ilanları incelenerek.
- Öğrenci ve mezunlardan ders planını ve dersleri genel olarak değerlendirmeleri istenerek.
- Mezunların istihdamına yönelik genel tanımlamalar yapılarak.
- Alana özgü ve anahtar yeterlilikler ile ilgili sorulara cevap aranarak.

Program Çıktılarının/ Yeterliliklerinin Belirlenmesi

Biruni Üniversitesi'nde; Fakülte/Meslek Yüksekokulu, Lisansüstü Eğitim Ana Bilim Dalları eğitim-öğretim programlarının TYYÇ' deki temel alan yeterlilikleri kapsamında değerlendirilmesi ve bunlara uygun program çıktıları/yeterlilikleri oluşturulması/

güncellenmesi beklenir. Program çıktıları/yeterlilikleri; öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlayan, öğrenenlerin belirli bir öğrenim sürecini tamamladıktan sonra neyi bildiği, neyi anladığı ve/veya neyi yapabildiğine yönelik beklentileri içeren ifadelerdir. Diğer bir deyişle, program çıktıları/yeterlilikleri nasıl bir doktor, nasıl bir öğretmen, nasıl bir mühendis, nasıl bir hemşire... İstedüğimizin göstergeleridir. Program çıktıları/ yeterlilikleri öncelikli olarak öğrenenin başardıklarına odaklanmalıdır. Öğretenin ne anlattığına değil, öğrenenin ne kazandığına dayanan çıktı temelli öğrenim geçerlidir.

Program çıktıları/ yeterlilikleri belirlenirken/güncellenirken göz önüne bulundurulması gereken hususlar:

- Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi dikkate alınmalıdır.
- TYYÇ (<http://www.ttyc.yok.gov.tr/?pid=48>) dikkate alınmalıdır.
- Belirtilen yeterliliklere göre program çıktıları etkileşime girilen ve halen etkileşim halinde olduğu iç ve dış paydaşlarla birlikte oluşturulmalıdır.
- Temel Alan Yeterlilikleri dikkate alınmalıdır.
- Üniversite, fakülte ve bölümün misyon ve vizyonu göz önünde bulundurulmalıdır.
- Her bir program yeterliliğinin hangi temel alan yeterliliğini karşıladığı gösterilmelidir.
- İlgili mesleğin Ulusal Çekirdek Program (UÇP) dikkate alınmalıdır.
- Biruni Üniversitesi Stratejik Planı ve Kalkınma Planı göz önünde bulundurulmalıdır.
- İlgili mesleğin etik kuralları dikkate alınmalıdır.
- Programın amaçları, hedefleri ile dersin amacı uyumlu olmalıdır.
- İfadeler olabildiğince gerçekçi, ulaşılabilir, basit ve açık bir şekilde tanımlanmış, gözlenebilir, geçerli bir şekilde değerlendirilmeye (ölçülmeye) uygun olmalıdır.
- İfadeler ortalama bir öğrenci için yazılmalı ve öğrenciden istenen hususları içermeli, paydaşlar tarafından anlaşılabilir olmalı ve öğrencilerin program sonunda neler yapabileceğine odaklanılmış olmalıdır.
- Olası program çıktıları toplumsal gerçeklere uygun olarak belirlenmeli, harcanan zaman, emek, para vb. açılardan istenilen becerileri kazandırma anlamında ekonomik olmalıdır.
- Yazılan her bir program çıktısı TYYÇ bilgi, beceri ve yetkinlikler grubundan en az bir yeterliliği karşılamış olmalıdır. Mevcut programlarda TYYÇ yeterliliğini karşılamayan program çıktısı varsa gözden geçirilerek sorgulanmalıdır.
- Öğrencinin programı tamamladığı zaman kazanacağı yeterlilikleri gösterecek çok sayıda yüzeysel kazanım/çıktı yerine, az sayıda önemli yeterlilik/çıktı yazılmalıdır. Bir program için **10-15 kazanım** yeterlidir.
- Program çıktıları/yeterlilikleri 21. Yüzyıl Yetkinliklerini (anahtar yetkinlikleri) kapsamalıdır.

ANAHTAR YETKİNLİKLER VE TÜRKİYE YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ

Anahtar yetkinlikler, hayat boyu öğrenme kapsamında her bireyin kazanması beklenen tanımlanmış sekiz yetkinliktir. Anahtar yetkinliklerin tümü birbiriyle ilişkili olup her birinde eleştirel düşünme, yaratıcılık, inisiyatif alma, problem çözüme, risk değerlendirmesi yapma, karar alma ve duyguların yapıcı bir şekilde yönetilmesine odaklanılmaktadır. Anahtar yetkinlikler şu şekilde tanımlanmıştır:

1) Anadilde iletişim: Kavram, düşünce, fikir, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme ve yorumlama (dinleme, konuşma, okuma ve yazma) ve eğitim ve öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmak.

- 2) Yabancı dillerde iletişim:** Yabancı dillerde iletişim, kültürlerarası anlayış becerilerini de gerektirir. Bireyin yeterlilik seviyesi, bireyin sosyal ve kültürel geçmişi, çevresi, ihtiyaçları ve ilgilerine bağlı olarak dinleme, konuşma, okuma ve yazma boyutları ile farklı diller arasında değişkenlik gösterir.
- 3) Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler:** Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulama.
- 4) Dijital yetkinlik:** İş, günlük yaşam ve iletişim için bilgi toplumu teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsar.
- 5) Öğrenmeyi öğrenme:** Bu yetkinlik, yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak anlamına da gelmektedir.
- 6) Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler:** Bu yetkinlikler, kişisel, kişilerarası ve kültürlerarası yetkinlikleri içermekte; bireylerin, özellikle giderek farklılaşan toplumlarda sosyal ve çalışma yaşamına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân tanıyacak; gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini kapsar.
- 7) İnisyatif alma ve girişimcilik:** Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürmek için yaratıcılık, yenilik ve risk alma yanında, hedeflere ulaşmak için planlama yapma ve proje yönetme yeteneğini de içerir.
- 8) Kültürel farkındalık ve ifade:** Müzik, edebiyat ve görsel sanatlar da dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesinin öneminin takdir edilmesidir.

EĞİTİM PLANININ TASARLANMASI / GÜNCELLENMESİ

Eğitim Planı: Daha önceden belirlenen eğitim amaçları ve program çıktıları/ yeterlilikleri doğrultusunda planlanan tüm etkinliklerdir. Eğitim Planının güncellenmesi/ tasarlanması iç ve dış paydaşların görüşleri alınarak gerçekleştirilmelidir. Bu çalışma mevcut programdaki derslerin, program çıktıları/ yeterliliklerini dengeli bir biçimde karşılayıp karşılamadığının kontrol edilmesini, karşılanmayan veya yeterince karşılanmayan program çıktısı var ise yeni ders(ler) eklenmesi veya var olan derslerdeki eğitim-öğretim etkinliklerine yenilerinin eklenmesi veya çıkarılması için yol gösterici olacaktır.

Eğitim Planı tasarlanırken/ güncellenirken aşağıdaki hususlar dikkate alınmalıdır.

- Kalkınma Planı incelenmelidir.
- Dünyada benzer programlardaki eğitim planları incelenmelidir.
- Üniversitenin Stratejik Planı dikkate alınmalıdır.
- Üniversitenin öncelikli alanları dikkate alınmalıdır.
- Ulusal Çekirdek Program (UÇP) dikkate alınmalıdır (Varsa).
- İlgili programın ihtiyaç analizi sonuçları dikkate alınmalıdır.
- Üniversitenin yönetmelikleri dikkate alınmalıdır.
- İlgili programın eğitim amaçları ve program çıktıları/ yeterlilikleri göz önünde bulundurulmalıdır.
- Mevcut eğitim planında aynen kalması, yer değiştirmesi (yarıyıl değişikliği veya zorunlu/seçimli konularının değişikliği), güncellenmesi gereken ders(ler) olup olmadığı, derslerin içerikleri; çakışmalar, güncellik, program amaç ve çıktılarına katkısı açısından değerlendirilmelidir.
- Eğitim yöntemleri/öğrenme etkinlikleri belirlenmelidir/gözden geçirilmelidir (kuramsal ders, küçük grup eğitimleri, laboratuvar etkinlikleri, bireysel çalışma, takım çalışması, proje hazırlama vb.).

ÖĞRETİM PLANININ / MÜFREDATIN TASARLANMASI / GÜNCELLENMESİ

Ders öğretim planı; bir derse ait kodu, amacı, içeriği, kuramsal-uygulama-ulusal kredisi, dersin ön koşulu, dili, türü, seviyesi, ders öğretim elemanı, öğretim sistemi, ders için öneriler(varsa), dersin öğrenim çıktıları, haftalık ayrıntılı ders içeriği, kaynaklar, ölçme ve değerlendirme sistemi, dersin öğrenim çıktıları ile program yeterlilikleri arasındaki ilişki ve AKTS/ iş yükü tablosunu gösteren plandır.

Öğretim Planına/ Müfredata ilişkin temel açıklamalar:

- Müfredat, dersi veren ilgili öğretim elemanı tarafından hazırlanır.
- Haftalık ders içeriği ve sınav(lar) yönetmelikte yer alan hafta kadardır. Değerlendirmeye ara sınav ve/veya final sınavlarının katılmadığı derslerde (bitirme projesi, staj, vb.) sınav haftasının gösterilmesine gerek yoktur.
- Ders planı hazırlarken, 1 AKTS kredisi 25-30 saattir. Bir dönem/ dönem/yarıyıl (güz/bahar) toplam AKTS kredisi 30, toplam iş yükü 750-900 saat; yıllık toplam AKTS kredisi 60, toplam iş yükü 1500-1800 saat arasında olmalıdır.
- Ders için kaynakça verilmelidir.
- Ders işleyiş/ öğretim yöntem ve tekniklerinden derste ve ders dışında hangi yöntem ve tekniğin (problem çözme, tartışma, drama, problem çözme, vaka çalışması, beyin fırtınası, küçük grup tartışması, seminer, grup çalışması, alan çalışması, laboratuvar çalışması, panel, konuk konuşmacı, sunum, proje, sözlü, ödev vd.) kullanılacağı belirtilmelidir.
- Öğretim Planında/Müfredatta zorunlu dersler yanında “Seçmeli Dersler” de yer almalıdır.
 - Öğretmenlik programlarında müfredat YÖK tarafından belirlendiğinden seçmeli dersler fakülte içinde değerlendirilir. Diğer programlarda seçmeli dersler tek tek isimleriyle yarıyıllara yerleştirilmemeli, seçmeli havuzlarında gösterilmelidir. Üniversite Seçmeli ve Diğer Fakülte/Bölüm ve Meslek Yüksekokulunda Seçilebilecek Dersler listesi Ek-2’de verilmiştir.
 - Yabancı dil ile eğitim yapılan bölümlerin eğitim planında da yabancı dilde seçmeli ders yer almalıdır (Ek-3).
- Ders için belirlenen öğretim yöntem ve tekniklerinin haftalık ders içerikleri içinde yer alması ve ölçme değerlendirme ile uyum içinde olması gerekir.
- Kurum içi yatay geçiş, çift ana dal ve yan dal programlarının özellikleri dikkate alınarak aynı temel alan içindeki bölümler arasında özellikle birinci ve ikinci sınıf derslerinin isim, içerik, ders saati ve kredi açısından uyumlu olmasına dikkat edilmelidir.
- Öğretim Planında/ Müfredatta düzenleme yapılıyorsa önceki müfredata tabi olan öğrenciler için intibak ilkeleri belirlenmelidir.
- Lisansüstü programların müfredatlarına konulacak derslerin içerikleri lisans dersleri ile ilişkili olabilir. Ancak lisans, yüksek lisans-doktora derslerinin birbirlerini tekrar etmemesine dikkat edilmelidir. Lisansüstü programlardaki dersler planlanırken; “Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği” ile “Biruni Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği’nin ilgili maddeleri dikkate alınmalıdır.

Ders Öğretim Planlarının Oluşturulması

Program çıktılarının/ yeterliliklerinin sağlanabilmesi için müfredatta yer alması gereken dersler belirlenerek, ilgili programların yarıyıllarına yerleştirilir.

Ders öğretim planları oluşturulurken; dersin amacı, dersin öğrenim çıktılarının belirlenmesi ve ders öğrenim çıktıları ile program çıktılarının/ yeterliliklerinin ilişkilendirilmesi, AKTS kredilerinin belirlenmesi ve iş yükü tahminleri yapılır.

Tüm önlisans, lisans ve lisansüstü programların Öğretim Planında / müfredatında yer alan her bir dersin tanıtımına ilişkin veriler, dersi yürüten öğretim elemanı tarafından eğitim-öğretim yılının başında, Eğitim Bilgi Sistemine / Bologna Sistemine yüklenir.

Dersin Amacı ve Tanıtımı

Dersin amacı, öğretme niyetinin genel bir ifadesidir. Öğrenim sürecinde öğrencinin program çıktılarının/ yeterliliklerine dayalı öğreneceklerini ölçülebilir biçimde ifade eden bir beyandır.

Dersin amacı bir cümle ile ifade edilir.

Eğitim Planında yer alan her bir ders (kuramsal/uygulama/laboratuvar /bitirme projesi/staj vd.) tanıtımı aşağıda verilen başlıkları cevaplayacak şekilde hazırlanmalıdır. Dersin yürütülmesi için gerekli öğretim yöntem ve teknikleri, ölçme ve değerlendirme sistemi, dersin öğrenme çıktıları ile program çıktıları/ yeterlilikleri arasındaki ilişki, **AKTS** ve **İş Yükü** tablosu ders tanıtımının önemli unsurlarıdır.

Ders Tanıtımı İçeriği

<i>Dersin Kodu</i>
<i>Dersin Adı</i>
<i>Dersin Seviyesi (Ön Lisans, Lisans, Yüksek Lisans, Doktora)</i>
<i>Dersin Türü (Zorunlu, Seçmeli)</i>
<i>Dersin AKTS Kredisi</i>
<i>Dersin Ön Koşulu</i>
<i>Haftalık Ders Saati (Kuramsal- Laboratuvar- Uygulama)</i>
<i>Dersin Verildiği Yıl</i>
<i>Dersin Verildiği Yarıyıl (Ders Her İki Yarıyıl Veriliyorsa Yıllık Ders Olarak Belirtilir)</i>
<i>Dersin Veren Öğretim Elemanı (ları)</i>
<i>Eğitim Dili (Türkçe, İngilizce)</i>
<i>Dersin Ön Koşulu Olan Ders(ler) (Ön Koşul Olan Dersler Varsa Belirtilir)</i>
<i>Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar (Önerilen Konular Varsa Belirtilir)</i>
<i>Staj Durumu (Dersle İlgili Herhangibir Staj Uygulaması Varsa Belirtilir)</i>
<i>Dersin Amacı</i>
<i>Dersin İçeriği</i>
<i>Ölçme-Değerlendirme Sistemi</i>
<i>Dersin Öğrenme Çıktıları</i>
<i>Haftalık Ayrıntılı Ders İçeriği (sınavlar dahil edilerek)</i>
<i>Ders İçin Önerilen Kaynaklar</i>
<i>Dersin Öğrenim Çıktıları İle Program Yeterlilikleri Arasındaki İlişki</i>
<i>Dersin AKTS/İş Yükü Tablosu</i>

Ders Öğrenme Çıktılarının/Kazanımlarının Yazılması

Ders öğrenme çıktıların/kazanımlarının yazılmasının yararları:

- Öğrenme sürecinin öğrenci temelli olarak tasarlanmasına yol açar.
- Öğrenme çıktıları/kazanımları ile öğretimin değerlendirilmesi arasında ilişki kurulacağından öğrenim deneyimini öğrenciler için daha şeffaf ve anlamlı kılar.
- Öğrencilerde ne beklendiği kesin bir şekilde açıklanmış olur

- Öğrenciler, o ders için kendilerinden göstermeleri beklenen performansın farkında olacağından başarıları artar.
- Öğrenme kazanımlarını bilmek öğrencide öğrenme sorumluluğunu artırır.
- Öğretim üyesinin belirtilen öğrenme çıktısına uygun bir öğrenme stratejisi (seminer, grup çalışması, tartışma, laboratuvar uygulaması vb.) belirlemesine yardımcı olur.
- Öğretim üyesinin derslerle ilgili materyallerini daha etkili biçimde düzenlemesine yardımcı olur.
- Uygun öğrenme ve değerlendirme stratejilerinin belirlenmesinde yardımcı olur.
- Öğretme, öğrenme ve değerlendirme arasındaki ilişkinin önemi vurgulanmış olur.
- Değerlendirme tekniği ve ölçütler açık olarak belirleneceğinden öğrencilerin öğrenme kazanımlarını anlayabilmesinde yardımcı olur.
- Öğretim üyesinin meslektaşlarına bir etkinliğin ne için tasarlandığını açık bir biçimde anlatmasına yardımcı olur.
- Öğrencinin öğrendiklerini mesleki uygulamalara transfer edebilmesini destekler.
- Öğretim üyesi ve öğrencilere eğitim sürecinde rehberlik eder.
- Değerlendirme üzerine odaklanılmasını, değerlendirme kriterlerinin geliştirilmesini ve daha etkili ve çeşitli değerlendirmelerin hazırlanmasını sağlar.
- Önceki öğrenmelerin ölçülmesi için net kriterler ortaya koyar ve ölçme araçlarının hazırlanmasında yardımcı olur.
- Mezunları istihdam edeceklere mezunların yeterlikleri konusunda net bilgi sağlar.

Ders Öğrenme Çıktıları/Kazanımları İfade Edilirken Göz Önünde Bulundurulması Gereken Hususlar

Ders öğrenim çıktıları bir öğrenim sürecinin sonunda öğrencinin bilmesi, yapması ve uygulaması gereken bilgi, beceri ya da tutumların ifadesidir. Dersi başarıyla tamamlayan öğrencilerin sergilemesi gereken özellikleri yani kazanımları anlatır. Ders öğrenim çıktıları, öğrenim ortamını öğretim elemanı merkezli olmaktan çıkarmaktadır. Böylece öğretim elemanı, konu merkezli olmaktan çıktı odaklı olmaya yönelmektedir. Yeterliliklerin kazanılıp kazanılmadığı, her ders/ modül sırasında ve sonunda uygun ve objektif yöntemlerle “**öğrenme çıktıları/kazanımları**” olarak ölçülür. Öğrenme çıktısı/kazanımı, bir dersin sonunda öğrencinin bilmesi, yapması, uygulaması gereken bilgi ve beceriler ile sahip olması gereken tutumlar olarak ifade edilir.

- Öğrenci merkezli bir süreç üzerine kurgulanmış ders öğrenim çıktıları, öğrenciyi ne beklediği konusunda önceden bilgilendirmektedir.
- Dersi başarı ile tamamlayan öğrenci ne(ler) yapabilecek?, başka bir deyişle öğrenme süreci tamamlandığında öğrenenin neleri bileceği, neleri kavrayacağı ve neleri yapabileceği açık gözlenebilir ve ölçülebilir biçimde tanımlanmalıdır.
- Ders öğrenim çıktıları yazılırken dersin süresine, öğrenci özelliklerine, dersin düzeyine (ön lisans, lisans, yüksek lisans, doktora) ve programa uygun olmalıdır.

- Çıktıların dersin sonunda değerlendirilmesi söz konusu olduğundan, öğrencinin öğrenmesinin nasıl değerlendirileceği, hangi öğrenme-öğretme yöntem ve tekniklerinin kullanılacağı göz önünde bulundurulmalıdır.
- Ders öğrenme çıktıları program çıktıları/ yeterlilikleri ile uyumlu ancak aynı anlama gelen ifadeler, öğrenenlerin öğrenim aktivitesini tamamladıktan sonra ne yapmaya yatkın (yetenekli) olduğunu belirten basit bir “temenniler listesi” olmamalıdır.
- Ders öğrenim çıktılarının önemi öğrenenin ne başarmasının beklendiği ve bu başarıyı nasıl ortaya koyacağı konusunda açık ifadeler olmalıdır. Dersin konu başlıkları program çıktısı olarak belirlenmemelidir.
- Öğrenim çıktıları öğrenciler, öğretim elemanları, işverenler ve dış gözlemciler tarafından açıkça anlaşılabilir şekilde sade ve muğlak olmayan şekilde yazılmalıdır.
- Yanlış anlaşılmalara neden olmamak için dil ve anlatıma özen gösterilmelidir.
- Kazanımlar; basitten karmaşığa, kolaydan zora doğru yazılmalıdır.
- Öğrenme çıktılarının/kazanımlarını başarılabilirliği açısından (kaynak, zaman vb.) gerçekçi-ulaşılabilir olup olmadığına dikkat edilmelidir.
- Öğrencinin ders ile kazanacağı yetkinlikleri net olarak yansıtabilecek sayıda olmalı. Çok sayıda yüzeysel çıktının yerine az sayıda önemli çıktı yazılmalıdır. Herhangi bir konu başlığı öğrenme çıktısı olarak ifade edilmemelidir. 3 kredilik ders için **5 ile 8 öğrenme çıktısı/kazanımı** uygun olabilir.
- Birbirine bağlı öğrenim çıktıları yazmaktan kaçınılmalıdır. Her bir öğrenme çıktısı bir konuyu içermeli, farklı konular aynı öğrenme çıktısında tanımlanmamalıdır.
- Öğrenim çıktıları, öğrencilerin öğrenim etkinliği sonunda ne yapabildikleri ile ilişkili olduğundan, ders öğrenim çıktıları yazılırken kullanılacak fiiller aktif fiil olmalıdır.
- Ders öğrenme çıktıları, öğrencilerin öğretim etkinliği sonunda ne yapabildikleri ile ilişkili olduğundan, ifade edilirken kullanılacak fiiller öğrenci odaklı geniş zaman kipinde (-r, -ar, -er, -ır, -ir, -ur, -ür), gözlenebilir ve ölçülebilir olmalıdır (...çizer, ...gösterir, ...problem çözer, ...açıklar, ...örnek verir, ...hatırlar, ...tasarlar, ...uygular, ...eleştirir, ...karşılaştırır, ...çalıştırır, listeler, ...kullanır” gibi). Program çıktısı “... -ebilme” ifadesi ile sonlandırılmalıdır. Örnek;“...çizebilme, ...gösterebilme, ...problem çözebilme, ...açıklayabilme, ...örnek verebilme, ...hatırlayabilme, ...tasarlayabilme, ...uygulayabilme, ...eleştirebilme, ...karşılaştırabilme, ...çalıştırabilme, listeleyebilme, ...kullanabilme” gibi.
- Ders öğrenim çıktıları öğrenci odaklı olduğu için, öğretim elemanının yapacakları değil, öğrencilerin dersin sonunda kazanacağı bilgi beceri ve yetkinlikler üzerine odaklanmalıdır. Bilmek, anlamak, öğrenmek, aşına olmak, maruz kalmak, haberdar olmak gibi belirsiz terimler öğrenme çıktılarından/kazanımlarından çok öğretim hedeflerine-öğretim elemanına yöneliktir. Bu anlamda öğretim üyesinin sürece aktif katılımını belirten fiillerden uzak durulmalıdır.
- Herhangi bir dersteki konu başlıkları Öğrenim Çıktısı olarak ifade edilmemelidir.
- Öğretim elemanının yapacakları değil, öğrencilerin ders sonunda neler kazandığı, hangi tutum ve davranışları sergiliyor olacağı öğrenci açısından dile getirilmelidir.

- Öğretim elemanının ne yapmak istediğini belirten ifadeler değildir, dersin hedef ve amacından farklıdır.
- Öğrenme çıktıları, öğrenme ortamının öğrenci merkezli olmasını sağlayarak öğretim elemanının ne öğreteceğinden çok öğrencilerin neler (bilgi, beceri, tutum, değer vb.) kazanacaklarını düşünmeye yöneltmektedir.
- Öğrenme çıktılarının/kazanımlarının yazılması açısından literatürde en çok kullanılan yöntem “Bloom Taksonomisi”dir. Bloom Taksonomisi (tasnifi/sınıflaması) ile “Öğrenme Çıktılarının/Kazanımlarının” yazılması kolaylaşmıştır. Benjamin Bloom öğrenmeyi, bilişsel alan (zihinsel öğrenimler), psikomotor alan (zihin-kas koordinasyonuna dayalı öğrenimler), duyuşsal alan (tutumlar, değerler) olmak üzere üç temel alanda ele almıştır. Kullanılan fiiller üç öğrenme alanını içermelidir.
- Öğrenme çıktısı/kazanımı gerektiğinde alt öğrenme çıktıları/kazanımları ile daha açık hale getirilmeli.

Örneğin; *Öğrenme çıktısı/kazanımı 1: Stresi yapıcı şekilde yönetebilir.*

Alt öğrenme çıktısı/kazanımı 1.1: Potansiyel stres kaynaklarını tanımlar.

Alt öğrenme çıktısı/kazanımı 1.2: Genel ve kişisel stres paternlerini öngörebilir.

Alt öğrenme çıktısı/kazanımı 1.3: Stresi önlemek ya da kontrol edebilmek için uygun stres yönetimi tekniklerini seçebilir.

Alt öğrenme çıktısı/kazanımı 1.4: Kişisel stres yönetimi planı oluşturabilir.

BLOOM TAKSONOMİSİ (SINIFLAMASI)*

Bloom, öğrenmenin bilişsel (zihinsel beceriler - bilgi), duyuşsal (etkili, hislerde veya duygusal alanlarda gelişme - tavır) ve psikomotor alan (elle veya fiziksel beceriler) olmak üzere üç alanı içerdiğini bildirmektedir.

• **Bilişsel Alan**

Bu düzey öğrencinin bilgiyi tanıması veya hatırlamasını içerir. Anlama ya da kavramaya gerek duymadan gerçeklerin anımsanması olarak ifade edilebilir. Bloom, bilişsel alanda öğrenmenin hiyerarşik olarak (basitten karmaşığa doğru sıralanan) düzenlenmiş; bilgi, kavrama, uygulama/bilgiyi kullanma, analiz, sentez ve değerlendirme olmak üzere birbirini izleyen 6 düzeyden oluştuğunu öne sürmüştür.

1) Bilgi: Bu düzey öğrencinin bilgiyi tanıması veya hatırlamasını içerir. Anlama ya da kavramaya gerek duymadan gerçeklerin anımsanması olarak ifade edilebilir. Bilginin niteliğini belirlemede kullanılacak bazı aktif fiiller: adlandırabilme, anımsayabilme, anlatabilme, belirleyebilme, bulabilme, çerçevesini çizebilme, gösterebilme, ifade edebilme, inceleyebilme, listeleyebilme, sayabilme, sıralayabilme, tanımlayabilme, tanıyabilme, yineleyebilme...

2) Kavrama: Bu düzeyde bilgi düzeyinde kazanılan davranışların öğrenci tarafından özümsemesi ve kendine mal edilmesi söz konusudur. Öğrenilen bilgiyi anlama ve yorumlama yeteneği olarak ifade edilebilir. Kavramanın niteliğini belirlemede kullanılacak bazı fiiller: açıklayabilme, çözebilme, farklı ifade edebilme, görselleştirebilme, ilişkilendirebilme, konumlandırabilme, öngörebilme, rapor edebilme, seçebilme, sınıflandırabilme, tanımlayabilme, tanıyabilme, tartışabilme, yapılandırabilme...

3) Uygulama: Bu düzeyde öğrenilenlerin yeni koşullarda kullanılması söz konusudur. Öğrenilen fikirleri ve kavramları iş ortamındaki yeni problemleri çözebilmek için kullanılabilir hale getirme becerisi olarak tanımlanabilir. Uygulamanın niteliğini belirlemede kullanılacak bazı fiiller: değiştirebilme, hazırlayabilme, hesaplayabilme, kullanabilme, planlayabilme, seçebilme, tahmin edebilme, uygulayabilme, uygulayarak kullanabilme, yorumlayabilme...

4) Analiz: Bu düzeyde bilgi, öğeler, ilişkiler, onu oluşturan bileşenler ve aralarındaki ilişkiler açısından irdelenir. Bu aşamada öğrencilerin kritik ve derinlemesine düşünmeleri gerekir. Analizin niteliğini belirlemede kullanılacak bazı fiiller: analiz edebilme, alt bölümlere ayırabilme, bağlantı kurabilme, çözümleyebilme, eleştirebilme, ilişkilendirebilme, karşıtı bulabilme, kıyaslayabilme, örneklendirebilme, parçalara ayırabilme, sınayabilme, tartışabilme...

5) Sentez: Bu düzey parçaları birleştirebilme (bir araya getirebilme) yeteneği olarak tanımlanabilir. Öğrencinin farklı kaynaklardan bilgiyi kullanarak kendine özgü bir ürün geliştirmesi, bir bütün oluşturması söz konusudur. Sentezin niteliğini belirlemede kullanılacak bazı fiiller: Tartışabilme, düzenleyebilme, bir araya getirebilme, derleyebilme, gruplandırabilme, toplayabilme, oluşturabilme, yapılandırabilme, yaratabilme, tasarlayabilme, geliştirebilme, değiştirebilme, düzenleyebilme, planlayabilme, hazırlayabilme, yeniden düzenleyebilme, kurabilme, özetleyebilme...

6) Değerlendirme: Bu düzeyde fikir veya materyallerin önemi (değeri) hakkında yargulamalar yapmak hedeflenir. Öğrencinin kendi fikir ve düşüncelerini kullanarak herhangi bir konudaki fikir, amaç, soruna bulunan çözüm, işlem, yöntem veya ürün hakkında karar vermesi ve verdiği kararları savunması istenir. Değerlendirmenin niteliğini belirlemede kullanılacak bazı fiiller: takdir edebilme, değerlendirebilme, seçebilme, karşılaştırabilme, sonuçlandırabilme, kıyaslayabilme, ikna edebilme, eleştirebilme, karar verebilme, savunabilme, derecelendirebilme, değer biçebilme, önerebilme...

Dersi yürüten öğretim elemanı, ders öğrenme çıktıları/kazanımlarını Bilişsel Alan Taksonomisine göre; anahtar yetkinliklere yer vererek geniş zaman fiil kipi kullanarak yazar.

Örnek Ders Öğrenme Çıktıları/Kazanımları:

1. Dünya tarihindeki önemli olayların tarihlerini **anumsar**. - **Hatırlama**
2. Bir filmdeki olayları kısaca **özetler**. - **Anlama**
3. Çok basamaklı bir tamsayıyı bir başka tamsayıya **böler**. - **Uygulama**
4. Bir deneme üzerinden, yazarın politik görüşünü **belirler**. - **Çözümleme (Analiz)**
5. Verilen problemde hangi iki yöntemin en iyi olduğuna karar **verir**. - **Değerlendirme**
6. Verilen tarihsel bir konuda araştırma planı **tasarlar**. - **Yaratma**

• **Duyuşsal Alan**

Öğrenmenin duygusal tarafı üzerine odaklanıp bilgi edinme isteğinden, inançların, fikirlerin ve davranışların birleştirilmesine kadar geniş bir alanı kapsar. Dersi yürüten öğretim elemanı, ders öğrenme çıktıları/kazanımlarını Duyuşsal Alan Taksonomisine göre; alma, tepkide bulunma, değer verme, düzenleme/örgütme, kişilik hâline getirme başlıklarını ifade edecek şekilde anahtar yetkinliklere yer vererek geniş zaman fiil kipi kullanarak yazar. Duyuşsal alan ile ilgili kullanılacak bazı fiiller: Destekleyebilme, kabul edebilme, kucaklayabilme, paylaşabilme, savunabilme, inandığını gösterebilme, yargılayabilme, sorgulayabilme...

Örnek Ders Öğrenme Çıktıları/Kazanımları:

1. Başkalarını **saygı ile dinler**. - **Alma**
2. Sunum yapmaya **istekli olur**. - **Tepkide Bulunma**
3. Hukukun **üstünlüğüne inanır**. - **Değer Verme**
4. Meslek etiği ilkelerini **kabul eder**. - **Örgütme (Düzenleme)**
5. Bağımsız çalışmayı alışkanlık **hâline getirir**. - **Kişilik Hâline Getirme**

• **Psikomotor Alan**

Beyin fonksiyonlarının ve kas hareketlerinin koordinasyonunu içeren fiziksel beceriler üzerine odaklanır. Beyin, beş duyu ve kas sistemi fonksiyonları ve bunların koordinasyonunun tanımladığı fiziksel beceriler alanıdır. Kişilerin fiziksel becerilerine uygun meslek alanı seçmeleri halinde başarıları artmaktadır. Dersi yürüten öğretim elemanı, ders öğrenme çıktıları/kazanımlarını, Psikomotor Alan Taksonomisine göre; algı, hazır bulunuşluk, kılavuzla yapma, mekanikleşme, beceri hâline getirme, adaptasyon ve yaratma başlıklarını ifade edecek şekilde anahtar yetkinliklere yer vererek geniş zaman fiil kipi kullanarak yazar. Psikomotor alan ile ilgili kullanılacak bazı fiiller: Ayarlayabilme, birleştirebilme, gösterebilme, karıştırabilme, ölçebilme, sunabilme, uygulayabilme, yapabilme...

Örnek Ders Öğrenme Çıktıları/Kazanımları:

1. Kalp masajında vücut hareketlerini **gözlemler**. - **Algılama**
2. Kalp masajı yapmak için vücudunu **hazır oluş durumuna getirir**. - **Kurulma (Hazır bulunuşluk)**
3. Kalp masajını manken üzerinde eğitimcinin yardımıyla **yapar**. - **Kılavuzla yapma**
4. Kalp masajını kılavuz gözetiminde **kendi başına yapar**. - **Mekanikleşme**
5. Kalp masajını yardım almadan **istenilen nitelik, süre ve yeterlikte yapar**. - **Beceri Hâline Getirme**
6. Erişkin Temel Yaşam Desteğinde **öğrendiği becerileri bebek ve çocuğa kalp masajı yaparken gerçekleştirir**. - **Duruma Uydurma (Adaptasyon)**
7. Kalp masajının uygulanmasında **yeni yöntemler geliştirir**. - **Yaratma**

Ders Öğretim Planı Oluşturma / Güncelleme Kontrol Listesi

Yukarıdaki sözü edilen hususlar dikkate alınarak oluşturulan / güncellenen Öğretim Planının kontrolü aşağıda verilen liste ile sağlanabilir.

1	Programın amaçları oluşturuldu mu?	
2	Programın amaçları TYYÇ ile uyumlu mu?	
3	Programın öğrenme çıktıları/kazanımları oluşturuldu mu?	
4	Programın öğrenme çıktıları/kazanımları TYYÇ ile uyumlu mu?	
5	Program yeterliliğinin/çıktılarının hangi eylemlerle kazandırılacağı (yeterlilik-ders öğretim yöntemi matrisleri) belirlendi mi?	
6	Program yeterliliğinin/çıktılarının hangi eğitim türü ile (örgün, karma, uzaktan) kazandırılacağı tanımlı mı?	
7	Program tasarımında, fiziksel ve teknolojik olanaklar (erişim vb.) dikkate alındı mı?	
8	Ders bilgi paketleri hazırlandı mı/gözden geçirildi mi?	
9	Programda yeterli sayıda seçmeli derse yer verildi mi?	
10	Programda farklı disiplinleri tanımaya imkân veren dersler var mı?	
11	Ders sayısı ve haftalık ders saati öğrencinin akademik olmayan etkinliklere zaman ayırabileceği şekilde düzenlendi mi?	
12	Ders öğrenme çıktıları/kazanımları tanımlandı mı?	
13	Derslerin öğrenme çıktıları/kazanımları ile program yeterliliği/çıktıları eşleştirmesi yapıldı mı?	

14	Ders öğrenme çıktılarının/kazanımlarının gerçekleştiğinin nasıl izleneceği planlandı mı?	
15	Öğrenme çıktıları/kazanımları ile ölçme değerlendirme uyumu gözetildi mi?	
16	Tüm derslerin AKTS değeri öğrenci iş yükü ile doğrulandı mı?	
17	Staj ve mesleğe ait uygulamalar varsa kredi ve iş yükleri yeterli mi?	

DERSLERİN PROGRAM YETERLİLİKLERİ/ÇIKTILARI İLE İLİŞKİLENDİRİLMESİ

Öğretim planında yer alan bütün derslerin öğrenme çıktıları hazırlandıktan sonra her bir dersin öğrenim çıktısı/ kazanımı ile program yeterliliği/ çıktıları arasındaki ilişki kurulur. Başka bir deyişle hangi ders hangi program yeterliliğini/çiktısını karşılıyor ya da program çıktıları/yeterlilikleri hangi derslerle karşılanıyor soruları cevaplandırılır. Aynı program çıktılarına/ yeterliliklerine karşılık gelen dersler tekrar gözden geçirilerek programdaki tekrarlar önlenmelidir. Program çıktısını karşılamayan ders olduğu takdirde, dersin içerikleri ve buna bağlı olarak öğrenme çıktıları gözden geçirilir, gerekirse programdan çıkarılır, gerekirse programa yeni ders eklenir.

Programda yer alan tüm derslerin program çıktıları/yeterlilikleri ile ilişkileri bir matris ile gösterilir. Oluşturulan matriste; dersin öğrenme çıktılarının/ kazanımlarının o programın yeterliliklerine/çiktılarına katkı düzeyi belirlenir. 1; “çok düşük”, 2; “düşük”, 3; “orta”, 4; “yüksek”, 5; “çok yüksek” katkıyı ifade etmektedir. Katkı düzeyi sıfır(0) ise boş bırakılır. Programda yer alan her dersin program yeterliliklerinden/çiktılarından en az birine “çok yüksek” katkı sağlaması gerekir.

Örneğin, aşağıda verilen tabloda görüldüğü gibi “A DERS” nin ilişkili olduğu Program Çıktısı 1’e çok düşük düzeyde katkı verdiği düşünülüyorsa ilgili kutucuğa 1 rakamı, Program Çıktısı 9’a çok yüksek düzeyde katkı verdiği düşünülüyorsa ilgili kutucuğa 5 rakamı yazılmalıdır.

Her Bir Dersin Program Çıktısına / Yeterliliğine Olan Katı Düzeyinin Gösterilmesi.

DERSLER	PROGRAM ÇIKTILARI / YETERLİLİĞİ											
	PÇ 1	PÇ 2	PÇ 3	PÇ 4	PÇ 5	PÇ 6	PÇ 7	PÇ 8	PÇ 9	PÇ 10	PÇ 11	PÇ 12
DERS A	1	1		3	3	3			5	5		
DERS B			2	2	2		5	5	3	3	3	
DERS C	5	5	5	4	4	4						1
DERS D	2	2	2	4	4	4	5				3	3
DERS E			1	1		3	3	3	5	5		
DERS F	2	2	2		5	5	3					
DERS G	2	2	2		5	5	3					
DERS H	1	1	1			5	5	5	4	4	4	

PÇ: Program Çıktısı

DERS ÖĞRENİM ÇIKTILARININ/ KAZANIMLARININ PROGRAM ÇIKTILARI/ YETERLİLİKLERİ İLE İLİŞKİLENDİRİLMESİ

Öğretim planında yer alan her bir dersin (zorunlu/seçmeli) öğrenme çıktıları hazırlandıktan sonra her bir dersin öğrenim çıktısı/kazanımı ile program yeterliliği/çiktıları arasındaki ilişki kurulur. Program çıktılarının hangi öğrenim çıktıları ile ilişkili olduğu ortaya konmalıdır. Bu

ilişkilendirme yoluyla dersi veren öğretim elemanı, verdiği dersin programa katkısını görebilmekte ve bu katkıyı artırabilmek için dersin amacını ve öğrenim çıktılarını yeniden gözden geçirebilmektedir.

Ders öğrenim çıktılarını program çıktıları ile ilişkilendirilirken dikkat edilmesi gereken nokta, her bir dersin belirli program çıktılarına karşılık gelmesidir. Program çıktısını karşılamayan ders öğrenme çıktısı olmamalıdır. Program çıktısını karşılamayan ders olduğu takdirde, programa yeni dersler eklenmeli, program çıktısına karşılık gelmeyen dersler ise kaldırılmalıdır. Aynı program çıktılarına karşılık gelen dersler tekrar gözden geçirilerek programdaki tekrarlar önlenmelidir.

Aşağıda verilen tablo incelendiğinde; DÖÇ 1'in PÇ 1, 2, 4, 5, 8, 9, 10,11,12' yi; DÖÇ 2'nin PÇ 1, 3, 4, 6, 7, ,11' i; DÖÇ 3'ün PÇ 1, 2, 3, 5, 8, 9' u; DÖÇ 4'ün PÇ 3, 4, 6, 8, 9, 10' u; DÖÇ 5'in PÇ 2, 10, 12' ye; DÖÇ 6'nın PÇ 2, 3, 7, 9' u; DÖÇ 7'nin PÇ 1, 6, 10,11,12' yi karşıladığı görülmektedir.

“A” Dersi Öğrenme Çıktılarının Program Çıktıları İle İlişkilendirilmesi

“A” Dersi Öğrenme Çıktıları (DÖÇ)	PROGRAM ÇIKTILARI											
	PÇ 1	PÇ 2	PÇ 3	PÇ 4	PÇ 5	PÇ 6	PÇ 7	PÇ 8	PÇ 9	PÇ 10	PÇ 11	PÇ 12
DÖÇ 1	X	X		X	X			X	X	X	X	X
DÖÇ 2	X		X	X		X	X				X	
DÖÇ 3	X	X	X		X			X	X			
DÖÇ 4			X	X		X				X		
DÖÇ 5		X								X		X
DÖÇ 6		X	X				X		X			
DÖÇ 7	X					X				X	X	X

DÖÇ: Ders Öğrenme Çıktısı **PÇ:** Program Çıktısı

Ders Öğrenme Çıktıları/Kazanımları Yazımı Kontrol Listesi

1	Öğrenme çıktıları/kazanımları programın ve dersin genel amaçlarına uygun mu?	
2	Alan için ihtiyaç duyulan bilgi, beceri ve tutumları yansıtıyor mu?	
3	Gerektiğinde alt çıktılar/kazanımlar belirlenmiş mi?	
4	Sürece değil, çıktılara/sonuca odaklanılmış mı?	
5	Anahtar yetkinliklere yer verilmiş mi?	
6	İfade biçimi öğrenci merkezli mi?	
7	Açık, anlaşılır ifade edilmiş mi?	
8	Bir öğrenme çıktısı/kazanımı için sadece bir fiil kullanmış mı?	
9	İfadelerde aktif fiillere (açıklar, gösterir, vb.) yer verilmiş mi?	
10	Kazanımlar hedeflenen öğrenme düzeyine ve tipine - Bloom Sınıflamasına (bilişsel, duyuşsal ve psikomotor) uygun yazılmış mı?	
11	Ölçülebilir ve gözlenebilir mi?	
12	Önerilen sayıda yazılmış mı?	
13	Öğrenme çıktılarına verilen zamanda ve eldeki kaynaklarla ulaşılabilir mi?	

BİRÜNİ ÜNİVERSİTESİ BOLOGNA ÇALIŞMALARI GENEL İLKELERİ

Tüm akademik birimlerde ders bilgi paketleri dersin sorumlu öğretim elamanı tarafından, aşağıda belirtilen ilkeler kapsamında gözden geçirilir, ders bilgi paketi üzerinde gerekli güncellemeler ve düzenlemeler yapılır. Aynı işlemler yeni oluşturulacak eğitim - öğretim müfredatları için de geçerlidir.

- 1) Üniversite Bologna Koordinatörlüğü ile eşgüdüm içerisinde çalışan Bologna Eşgüdüm Komisyonu (BEK) her bölümde bölüm başkanı tarafından atanmış Bologna Süreci sorumlusu ile çalışır.
- 2) Derslerin Bologna Sürecine uygun ve program çıktılarını karşılayacak biçimde oluşturulmasından bölüm başkanları ve ilgili öğretim elamanları sorumludur.
- 3) Ders planlarında aynı anlama gelebilecek ders isimlerine ve ders içeriklerine, program çıktılarını karşılamayan derslere yer verilmemelidir.
- 4) Bologna bilgi paketleri sadece aktif olan bölümler için hazırlanır. İkinci öğretim programı olan bölümler içinde ayrıca bilgi paketi hazırlanır. Kapatılmış olan, öğrencisi olmayan bölümler için bilgi paketi hazırlanmaz.
- 5) Sistemde görülen tüm derslerin bilgi paketlerinin doldurulması gerekir.
- 6) Yeni açılan bölümlerde sınıflar aktif hale geldikçe bilgi paketi girişi yapılır.
- 7) Önlisans, lisans ve lisansüstü programlarda seçmeli derslere de yer verilmelidir. Seçmeli dersler öğrencinin ilgi alanına göre ve seçim yapmasına imkân verecek sayıda olmalıdır. (1 seçmeli ders için en az 2 ders açılmalıdır)
- 8) Öğretim Planı/ Müfredat ders öğrenme çıktılarına/ kazanımlarına göre hazırlandığından programda İşletmede Mesleki Eğitim, Staj ve Uygulamalı Ders varsa “Yükseköğretim Kurumları Uygulamalı Eğitimler Çerçeve Yönetmeliği” kapsamında yer verilir. Müfredatında yaz stajı bulunan programlarda staj dersi, 20 günden az olmamak kaydıyla en az 5, en fazla da 10 AKTS olarak kredilendirilir.
- 9) Öğretim Planında/ Müfredatta hangi adla (Bitirme Projesi, Diploma Projesi, Mesleki Gelişim Projesi, Lisans Tezi, ... Uygulamaları, ... Özel Konular vb.) yer alırsa alsın, öğrenci çalışmasına dayanan dersler, YÖK’ün 29.09.2005 tarih ve 21936 sayılı yazısı gereği 2 saat, 6-8 AKTS kredisi olarak müfredatta yer almalıdır.
- 10) AKTS kredisi buçuklu verilmemelidir, tam sayı olmalıdır.
- 11) Zorunlu ve seçmeli derslerin tümüne, stajlara, bitirme çalışmalarına vb. tüm derslere AKTS kredisi verilir. Her yarıyıl/ dönem için toplam AKTS kredisi 30, yıllık toplam AKTS kredisi 60 olmalıdır.
- 12) Tüm ön lisans ve lisans programlarının müfredatlarında yer alan zorunlu ortak servis dersi olan Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I-II, Türk Dili I-II, Yabancı Dil I-II derslerinin öğrenim çıktıları ve AKTS kredileri tüm Üniversite için ortak olarak belirlenir. Zorunlu ortak servis derslerinin saatleri ve AKTS kredileri aşağıda belirtildiği gibidir.

DERS ADI	YARIYIL	KURAMSAL	AKTS
Türk Dili I	1	2	2
Türk Dili II	2	2	2
Yabancı Dil I	1	2	2
Yabancı Dil II	2	2	2
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	1	2	2
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	2	2

13) Programların TYYÇ düzeyine göre (önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora) toplam AKTS miktarları aşağıdaki gibi olmalıdır:

DÜZEY	SÜRE (Yıl)	TOPLAM AKTS KREDİSİ* (Yıl x 60 AKTS)
5. DÜZEY: ÖN LİSANS	2	120
6. DÜZEY: LİSANS	4	240
7. DÜZEY: YÜKSEK LİSANS	1,5-2	90-120
8. DÜZEY: DOKTORA	3-4	180 - 240

* Bir akademik eğitim-öğretim yılı 60 AKTS alınarak hesaplanmıştır.

14) Her program için 8-15 arasında program çıktısı belirlenir.

15) Her ders için 5-8 arasında öğrenim çıktısı belirlenir.

16) Tüm uygulamalar her bölüm için Türkçe ve İngilizce olarak yapılır.

17) Her dönem/yarıyıl 15 haftadan oluşur. 15 hafta sonunda yılsonu sınavları yapılır.

Öğrenci Ders AKTS Kredisi-İş Yüğü Ölçme Anketi

Sevgili öğrenciler; Üniversitemiz kalite çalışmaları kapsamında her eğitim-öğretim dönemi sonrasında almış olduğunuz dersler ile ilgili AKTS kredilerinin uygunluğunu kontrol etmek amacıyla İş-Yükü Hesaplama anketini doldurmanız gerekmektedir. Sonuçlar derslerin AKTS kredilerinin güncellenmesinde kullanılacaktır.

Katkınız için teşekkürler

Dersin Adı:

Sorular

1. Ders haftada kaç saat yapıldı?

- 1 Saat 2 Saat 3 Saat 4 Saat 5 Saat ve üzeri

2. Bu dersin sınıf içi ders saatleri dışında, dersle ilgili etkinliklerini (quiz, ödev, proje, kütüphane çalışması, laboratuvar, ara sınav ve dönem sonu sınavı gibi) yerine getirmek için zaman ayırıyor musunuz?

- Evet Hayır

2.1. Cevabınız EVET ise haftalık ayırdığınız zaman ortalama kaç saat?

- 1 Saat 2 Saat 3 Saat 4 Saat 5 Saat 6 Saat 7 Saat 8 Saat 9 Saat 10 Saat ve üzeri

3. Bu ders için ön hazırlık (dersten önce makale-kitap-dergi okuma, kütüphane- internet araştırması vb. genel ders hazırlığı çalışmaları) yaptınız mı?

- Evet Hayır

3.1. Cevabınız EVET ise ön hazırlık haftalık kaç saat?

- 1 Saat 2 Saat 3 Saat 4 Saat 5 Saat 6 Saat 7 Saat 8 Saat 9 Saat 10 Saat ve üzeri

4. Bu ders kapsamında ödev hazırladınız mı? (Ders saatleri dışında gerçekleştirilen ve sonuçları dersin öğretim görevlisine sunulan örnek olay incelemeleri/case study, problem/soru çözme çalışmaları vb.)

- Evet Hayır

4.1. Cevabınız EVET ise hazırlanan ödev sayısı

- 1 2 3 4 5 ve üzeri

4.2. Her bir ödevi oluşturmak için ortalama kaç saat harcadınız?

- 1 Saat 2 Saat 3 Saat 4 Saat 5 Saat 6 Saat 7 Saat 8 Saat 9 Saat 10 Saat ve üzeri

5. Bu ders kapsamında sunum/seminer hazırladınız mı?

- Evet Hayır

5.1. Cevabınız EVET ise kaç sunum/seminer hazırladınız?

- 1 2 3 4 5 ve üzeri

5.2. Her bir sunumu/semineri oluşturmak için ortalama kaç saat harcadınız? (Kütüphane çalışması, grup çalışması, araştırma yapmak, internet taraması vb.)

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 ve üzeri

6. Bu ders kapsamında proje veya çizim hazırladınız mı?

- Evet Hayır

6.1. EVET ise hazırlanan proje/çizim sayısı

- 1 2 3 4 5 ve üzeri

6.2. Her bir projeyi veya çizimi hazırlamak için ortalama kaç saat harcadınız? (Kütüphane çalışması, grup çalışması, araştırma yapmak, internet taraması vb.)

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 ve üzeri

7. Bu derste küçük sınava (quiz) girdiniz mi?

- Evet Hayır

7.1. EVET ise katıldığımız küçük sınav (quiz) sayısı

- 1 2 3 4 5 ve üzeri

7.2. Her quize hazırlanmak için ortalama kaç saat harcadınız?

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 ve üzeri

8. Bu derste ara sınavına (vize) girdiniz mi?

- Evet Hayır

8.1. Cevabınız EVET ise kaç ara sınavına katıldınız?

- 1 2 3 4 5 ve üzeri

8.2. Her bir ara sınavına (vize) hazırlanmak için ortalama kaç saat harcadınız?

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 ve üzeri

9. Bu ders kapsamında laboratuvar çalışması gibi uygulama çalışmalarına katıldınız mı?

- Evet Hayır

9.1. Cevabınız EVET ise katıldığınız uygulama çalışması sayısı kaçtır?

- 1 2 3 4 5 ve üzeri

9.2. Her bir uygulama çalışması için ortalama kaç saat harcadınız?

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 ve üzeri

10. Bu ders kapsamında arazi ve/veya saha çalışmasına, teknik gezilere ya da inceleme gezilerine katıldınız mı?

- Evet Hayır

10.1. Cevabınız EVET ise kaç arazi/ saha/ teknik/ inceleme gezisi veya çalışmasına katıldınız?

- 1 2 3 4 5 ve üzeri

10.2. Her bir arazi/ saha/ teknik/ inceleme gezisi veya çalışması için ortalama kaç saat harcadınız?

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 ve üzeri

11. Bu derste yarıyıl sonu (final) sınavına girdiniz mi? (Bu dersten final sınavı yerine proje, rapor, çizim vb. çalışmalar da yapmış olabilirsiniz)

- Evet Hayır

11.1. Cevabınız EVET ise yarıyıl sonu (final) sınavı için sunduğunuz çalışmaya hazırlık için ortalama kaç saat harcadınız?

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 ve üzeri

12. Yukarıda belirtilmeyen, bu dersle ilgili eklemek istediğiniz farklı bir çalışma, uygulama veya faaliyet var mı?

- Evet Hayır

12.1. Cevabınız EVET ise hangi çalışma, uygulama veya faaliyet olduğunu belirtiniz.

.....

12.2. Bu faaliyet veya çalışma için bir dönemde toplam kaç saat ayırdınız?

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 ve üzeri

ÜNİVERSİTE SEÇMELİ DERSLER

KOD	Ders Adı	T	U	AKTS
BIR100	Öğrenmeyi öğrenme	1	1	3
BIR101	Demografi	2	0	4
BIR102	Doğal Afetler	2	0	4
BIR103	Afetlerde Sosyal Hizmet	2	0	4
BIR104	Sağlık Antropolojisi	2	0	4
BIR105	Sağlık Hukuku ve Mevzuatı	2	0	4
BIR106	Sağlık Sektöründe Girişimcilik	2	0	4
BIR107	Liderlik	2	0	4
BIR108	Dezavantajlı Bireylerde İletişim	2	0	4
BIR109	Alternatif Tıp Uygulamaları	2	0	4
BIR110	Sağlık Bilişimi ve Teknolojileri	2	0	4
BIR111	Kültür ve Sağlık	2	0	4
BIR112	Sağlık Ekonomisi	2	0	4
BIR113	Tıp Etiği	2	0	4
BIR114	Diksiyon	2	0	4
BIR115	Sağlık Bilimlerinde Araştırma Yöntemleri	2	0	4
BIR116	Halk Sağlığı	2	0	4
BIR117	Epidemiyoloji	2	0	4
BIR118	Sağlık Hizmetlerinde Kalite Yönetimi	2	0	4
BIR119	Hasta İlişkileri Yönetimi	2	0	4
BIR120	İlk ve Acil Sağlık Hizmetleri Yönetimi	2	0	4
BIR121	Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi	2	0	4
BIR122	Tıbbi Biyoloji ve Genetik	2	0	4
BIR123	Sağlık Bilişimi ve Teknolojileri	3	0	5
BIR124	Medikal Resim ve Animasyon	2	2	5
BIR125	Ergoterapide Nöroanatomi	2	0	4
BIR126	Yaratıcı Drama	0	2	3
BIR127	Sosyoloji	2	0	4
BIR128	Eleştirel Düşünme	2	0	4
BIR129	Konuşma ve Sunum Teknikleri	2	0	4
BIR130	Diksiyon ve Güzel Konuşma	2	0	4
BIR131	Temel Afet Bilgisi	2	0	4
BIR132	Bilim Felsefesi	2	0	4
BIR133	Halkla İlişkiler ve İletişim	3	0	5
BIR134	Biyoistatistik	2	0	4
BIR135	DKT İçin Nörolojiye Giriş	1	0	3
BIR136	İş Sağlığı ve Güvenliği	2	0	4
BIR137	Cinsel Sağlık	2	0	4
BIR138	Biyolojik Anti Aging	2	0	4
BIR139	Çalışan ve Hasta Güvenliği	2	0	4
BIR140	Sağlık Bilimlerinde Etik ve Deontoloji	2	0	4
BIR141	Tıbbi Terminoloji	2	0	4
BIR142	Temel İlk Yardım	2	0	4
BIR143	Temel Matematik	2	0	4
BIR144	Hastalıklar Bilgisi	2	0	4
BIR145	Yönetim Organizasyon Ders Kurulu (İktisat-İşletme-İnsan Kaynakları Yönetimi)	2	0	4
BIR146	Sağlık Turizmi	2	0	4
BIR147	Sağlıklı Yaşam ve Fiziksel Aktivite	2	0	4
BIR148	Sağlıkta Beslenme İlkeleri	2	0	4
BIR149	Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi	2	0	4
BIR150	Bilimsel Araştırma Yöntemleri	2	0	4
BIR151	Sosyolojiye Giriş	2	0	4

BIR152	İşaret Dili	0	2	4
BIR153	İlk Yardım	2	2	6
BIR154	Kişilerarası Şiddet ve Yönetimi	2	0	4
BIR155	Hasta Eğitimi	2	0	4
BIR156	Davranış Bilimleri Ders Kurulu (Sosyoloji-Psikoloji-İletişim	2	0	4
BIR157	Uygarlık Tarihi	2	0	4
BIR158	Çocuğun Gelişim Aşamaları	2	0	4
BIR159	Farmakolojiye Giriş	2	0	4
BIR160	Aile Planlaması	2	0	4
BIR161	Psikolojiye Giriş	2	0	4
BIR162	Sağlık Yönetiminde Kariyer Yolları ve Planlaması	2	0	4
BIR163	Temel Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kullanımı	3	0	5
BIR164	İletişim Becerileri	2	0	4
BIR165	Beden Eğitimi	2	0	4
BIR166	Enfeksiyon Hastalıkları ve Sterilizasyon Esasları	2	0	4
BIR167	Sanat Terapisi	1	2	4
BIR168	Genel Mikrobiyoloji	2	0	4
BIR169	Sanat Terapisi Uygulamaları	1	2	5
BIR170	İş Uyum Eğitimi	1	2	4
BIR171	Sağlık ve Meslek Etiği	2	0	4
BIR172	İşletme Yönetimi	2	0	4
BIR173	Radyolojik Anatomi	2	0	4
BIR174	Görüntüleme Cihazları ve Yapısı	2	0	4
BIR175	Parenteral Uygulamalar	1	2	4
BIR176	Tıbbi Laboratuvarlarda Kalite ve Akreditasyon	2	0	4
BIR177	Kesitsel Anatomi	2	0	4
BIR178	Dental Çekimler ve Teknoloji	2	0	4
BIR179	Geri Dönüşüm ve Tasarım	2	0	4
BIR180	Bahçe Tasarımı	2	0	4
BIR181	Malzeme Bilimi	2	0	4
BIR182	Örgütsel Davranış	2	0	4
BIR183	Güzel Yazı Teknikleri	2	0	4
BIR184	Yenilenebilir Enerji Kaynakları	2	0	4
BIR185	Kampçılık	2	0	4
BIR186	Doğada Yaşama Teknikleri	2	0	4
BIR187	Zaman Yönetimi ve Planlama	2	0	4
BIR188	Proje Geliştirme ve Yönetme	2	0	4
BIR189	Medya	2	0	4
BIR190	Çocuk Hakları	2	0	4
BIR191	Kozmetik Kimyası	2	0	4
BIR192	Stratejik Marka Yönetimi	2	0	4
BIR193	Satranç	2	0	4
BIR194	Biyomedikal	2	2	5
BIR195	Dental Fotoğrafçılık	2	2	5
BIR196	Koruyucu Hekimlik ve Epidemiyoloji	2	0	4
BIR197	Stratejik Karar Verme	2	0	4
BIR198	Toplumsal Cinsiyet	2	0	4
BIR199	Mesleki İngilizce I	2	0	4
BIR200	Mesleki İngilizce II	2	0	4
BIR201	Sağlık Kurumları Yönetimi	2	0	4
BIR202	Ergonomi	2	0	4
BIR203	Çevre ve Sosyal Sorumluluk	2	0	4
BIR204	İleri Yaşam Desteği ve EKG	3	0	5
BIR205	Yazışma ve Dosyalama Teknikleri	2	0	4

BIR206	Biyokimya	2	0	4
BIR207	Stres Yönetimi	2	0	4
BIR208	Medikal Biyoloji ve Genetik	2	0	4
BIR209	Girişimcilik ve Marka Yönetimi	2	0	4
BIR210	Teknoloji ve AR-GE Yönetimi	2	0	4
BIR211	Yenilik Yönetimi	2	0	4
BIR212	Proje	1	2	4
BIR213	Mesleki Oryantasyon	2	0	4
BIR214	Sağlık ve Toplum	2	0	4
BIR215	Sosyal Bilimlerde Eleştirel Düşünme	2	0	4
BIR216	Sağlık Okuryazarlığı	2	0	4
BIR217	Engellilik ve Yaşam	2	0	4
BIR218	Ofis Programları	1	2	4
BIR219	Gönüllülük Çalışmaları	1	2	4
BIR220	Serbest Resim ve Boyama Teknikleri	1	1	3
BIR221	Fotoğrafçılık	1	2	3
BIR222	Yaratıcı Düşünce	3	0	5
BIR223	Uygarlık Tarihi ve Türkler	3	0	4
BIR224	Sanat Tarihi	3	0	4
BIR225	Tezhip Atölyesi	1	2	4
BIR226	Minyatür Atölyesi	1	2	4
BIR227	Kalıp Alma ve Modlaj	1	2	3
BIR228	Sanat Felsefesi	3	0	5
BIR229	Çağdaş Felsefe	3	0	5
BIR230	Felsefe Okumaları	3	0	5
BIR231	Mantık	3	0	5
BIR232	Modern Mantık	3	0	5
BIR233	Mantık ve Bilgisayar Uygulamaları	3	0	5
BIR234	Moda ve Medya	3	0	5
BIR235	Veri Bilimine Giriş	3	0	5
BIR236	Uluslararası Hukukta Sağlık Hakkı	2	0	4
BIR237	Üst Düzey Düşünme Becerileri	2	0	3
BIR238	Deneysel Araştırma Modelleri	2	0	4
BIR239	Klinik Nutrisyon	2	0	4
BIR240	Toplum Beslenmesi	2	0	4
BIR241	Sistem Analiz ve Tasarımı	3	0	5

DİĞER AKADEMİK BİRİMLERDEN SEÇİLEBİLECEK DERSLER

ECZACILIK FAKÜLTESİ						
KOD	Yarıyıl	Ders Adı	T	U	L	AKTS
ECZ349	Güz	Bitkisel kozmetikler	2	0	0	3
ECZ127	Güz	Günlük Hayatta Kimya	2	0	0	3
ECZ455	Güz	Fitoterapi	2	0	0	2
ECZ457	Güz	Akılcı İlaç Kullanımı	2	0	0	2
ECZ579	Güz	Gıda Toksikolojisi	2	0	0	5
ECZ122	Bahar	Laboratuvar Güvenliği ve Atık Yönetimi	2	0	0	2
ECZ356	Bahar	Psikoaktif ve Zehirli Bitkiler	2	0	0	2
ECZ458	Bahar	Hasta Değerlendirme Yöntemleri ve Hasta Güvenliği	2	0	0	3
ECZ464	Bahar	Madde ve İlaç Suistimali	2	0	0	3
ECZ568	Bahar	Aromaterapi	2	0	0	5

EĞİTİM FAKÜLTESİ						
İlköğretim Matematik Öğretmenliği						
KOD	Yarıyıl	Ders Adı	T	U	L	AKTS
IME013	Güz-Bahar	Üstün Yetenekli Öğrencilere Matematik Öğretimi	2	0	0	4
GNK019	Güz-Bahar	Medya Okur Yazarlığı	2	0	0	3
MSB029	Güz-Bahar	Kapsayıcı Eğitim	2	0	0	4
IME011	Güz-Bahar	Oyunla Matematik Öğretimi	2	0	0	4
Özel Eğitim Öğretmenliği						
KOD	Yarıyıl	Ders Adı	T	U	L	AKTS
OZE007	Güz-Bahar	ZY'de Sosyal Beceri Öğretimi	2	0	0	4
OZE013	Güz-Bahar	OSB'de Davranış Yönetimi	2	0	0	4
OZE035	Güz-Bahar	ÖY'de Program Geliştirme	2	0	0	4
OZE005	Güz-Bahar	ZY'de Kavram Öğretimi	2	0	0	4
MSB029	Güz-Bahar	Kapsayıcı Eğitim	2	0	0	4
OZE043	Güz-Bahar	İY'de Disiplinlerarası Çalışma ve İşbirliği	2	0	0	4
OZE051	Güz-Bahar	GY'de Disiplinlerarası Çalışma ve İşbirliği	2	0	0	4
Okul Öncesi Öğretmenliği						
KOD	Yarıyıl	Ders Adı	T	U	L	AKTS
RPD040	Güz-Bahar	Beyin ve Davranış	2	0	0	4
MSB029	Güz-Bahar	Kapsayıcı Eğitim	2	0	0	4
GNK009	Güz-Bahar	Bağımlılık ve Bağımlılıkla Mücadele	2	0	0	3
MSB033	Güz-Bahar	Okul Dışı Öğrenme Ortamaları	2	0	0	4
GNK030	Güz-Bahar	Çocuklar için Felsefe	2	0	0	4
OOE009	Güz-Bahar	Erken Çocuklukta Ritm, Orff ve Dans	2	0	0	4

İngilizce Öğretmenliği						
KOD	Yarıyıl	Ders Adı	T	U	L	AKTS
İDE002	Güz-Bahar	Dünya İngilizceleri ve Kültür	2	0	0	4
MSB029	Güz-Bahar	Kapsayıcı Eğitim	2	0	0	4
GNK009	Güz-Bahar	Bağımlılık ve Bağımlılıkla Mücadele	2	0	0	3
İDE001	Güz-Bahar	Dil ve Toplum	2	0	0	3
GNK019	Güz-Bahar	Medya Okuryazarlığı	2	0	0	3
İDE013	Güz-Bahar	Tümleşik Dil Becerilerinin Öğretimi	2	0	0	4
MSB033	Güz-Bahar	Okul Dışı Öğrenme Ortamları	2	0	0	4

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık						
KOD	Yarıyıl	Ders Adı	T	U	L	AKTS
MSB029	Güz-Bahar	Kapsayıcı Eğitim	2	0	0	4
MSB018	Güz-Bahar	Çocuk Psikolojisi	2	0	0	4
RPD040	Güz-Bahar	Beyin ve Davranış	2	0	0	4
MSB025	Güz-Bahar	Eğitimde Program Geliştirme	2	0	0	4
GNK019	Güz-Bahar	Medya Okuryazarlığı	2	0	0	3
RPD015	Güz-Bahar	Yeni Psikolojik Danışmanlık Yaklaşımları	2	0	0	4
GNK009	Güz-Bahar	Bağımlılık ve Bağımlılıkla Mücadele	2	0	0	3
RPD041	Güz-Bahar	Varoluşçu Psikolojik Danışma	2	0	0	4

MÜHENDİSLİK VE DOĞA BİLİMLERİ FAKÜLTESİ						
Bilgisayar Mühendisliği						
KOD	Yarıyıl	Ders Adı	T	U	L	AKTS
BLG431	Bahar	Mobil İşletim Sistemleri ve Uygulamaları	2	0	2	6
İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı						
KOD	Yarıyıl	Ders Adı	T	U	L	AKTS
ICT540	Bahar	Türk Sanatı	2	0	0	4

SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ						
Beslenme ve Diyetetik						
KOD	Yarıyıl	Ders Adı	T	U	L	AKTS
BES160	Bahar	Türk ve Dünya Mutfak Kültürü	2	0	0	3
BES350	Bahar	Besin İlaç Etkileşimine Giriş	2	0	0	2
BES352	Bahar	Egzersiz ve Beslenme	2	0	0	4
Çocuk Gelişimi						
KOD	Yarıyıl	Ders Adı	T	U	L	AKTS
CGE259	Güz	Cinsel Gelişim ve Cinsel Eğitim	2	0	0	3
CGE253	Güz	Erken Çocukluk Eğitiminde Yaklaşımlar	2	0	0	2
CGE358	Bahar	Ani Yaşam Olayları ve Kriz Yönetimi	2	0	0	3
CGE454	Bahar	Dezavantajlı Çocuklar ve Aileleri	2	0	0	3
CGE460	Bahar	Erken Çocukluk Eğitiminde Yabancı Dil Öğretimi	2	0	0	2

Dil ve Konuşma Terapisi						
KOD	Yarıyıl	Ders Adı	T	U	L	AKTS
DKT157	Güz	Çocuğun Gelişim Aşamaları ve Değerlendirilmesi	2	0	0	3
DKT369	Güz	Alternatif ve Destekleyici İletişim Yöntem ve Teknolojileri	2	0	0	3
DKT356	Bahar	Dil ve Konuşma Terapisinde Etik	1	0	0	2
DKT362	Bahar	Otizm ve İletişim	2	0	0	2

Ebelik						
KOD	Yarıyıl	Ders Adı	T	U	L	AKTS
EBE362	Bahar	Gebelikte Yoga	1	0	1	3
EBE459	Güz	Akademik Yazma Becerileri	2	0	0	4

Ergoterapi						
KOD	Yarıyıl	Ders Adı	T	U	L	AKTS
ERG457	Güz	Çalışma ergonomisi ve işle ilgili risk faktörleri	2	2	0	4
ERG357	Bahar	Motor öğrenme	2	2	0	4
ERG230	Bahar	Toplum Temelli Rehabilitasyon	2	2	0	4

Fizyoterapi ve Rehabilitasyon						
KOD	Yarıyıl	Ders Adı	T	U	L	AKTS
FTR117	Güz	Spor ve Rekreasyon	2	0	0	4
FTR334	Bahar	İşitme ve Konuşma Terapisi	2	0	0	4
FTR250	Bahar	Rehabilitasyonda Bilgisayar ve Teknoloji Kullanımı	3	0	0	3

Hemşirelik						
KOD	Yarıyıl	Ders Adı	T	U	L	AKTS
HEM356	Bahar	Doğurganlığın Düzenlenmesi	2	0	0	4

Odyoloji						
KOD	Yarıyıl	Ders Adı	T	U	L	AKTS
ODY458	Bahar	İşitme Bozuklukları Materyal ve Program Hazırlama	2	2	0	5
ODY253	Güz	Genetik	2	0	0	3

MESLEK YÜKSEKOKULU						
KOD	Yarıyıl	Ders Adı	T	U	L	AKTS
MYO103	Bahar	Biyokimya	2	2	0	4
MYO108	Bahar	Ofis Yazılım ve Uygulamaları	1	2	0	2
MYO109	Bahar	Ortez ve Protez	2	0	0	2
MYO112	Bahar	Tıbbi Biyoloji ve Genetik	2	0	0	2
MYO113	Bahar	Enfeksiyondan Korunma	2	0	0	2
MYO117	Bahar	Ekip Çalışması ve Liderlik	2	0	0	2

MYO118	Bahar	Laboratuvarıda Kalite Kontrol ve Akreditasyon	2	0	0	2
MYO120	Bahar	Hasta İlişkileri Yönetimi	2	0	0	2
BYP151	Bahar	Web Tasarımı ve Betik Dili	2	2	0	3
BYP250	Bahar	Mobil Programlama	2	2	0	3
BCZ256	Bahar	Tıbbi Görüntüleme Cihazları	2	0	0	2
BCZ257	Bahar	Işınlı Tedavi Cihazları	2	0	0	2
DPR150	Bahar	Diş Sağlığı ve Yaşlılık	1	0	0	1
DPR152	Bahar	İmplant Üstü Protezler	2	0	0	2
AMH253	Bahar	Cerrahi Farmakoloji	2	0	0	2
AMH157	Bahar	Ameliyathane Güvenliği	2	0	0	2
DLZ254	Bahar	Diyalizde Farmakoloji	2	0	0	2
ENO152	Bahar	Nörofarmakoloji	2	0	0	2
ENO252	Bahar	Nörolojik Hastalıklar	2	0	0	2
ODR155	Bahar	İşitme Kayıpları	2	0	0	2
ODR252	Bahar	İşitme Engelli Bireylerin Gelişimi	2	0	0	2
OPS252	Bahar	Kontak Lens Teorisi	2	0	0	2
OPS152	Bahar	İletişim ve Etik	2	0	0	2
TGT254	Bahar	Girişimsel Radyoloji	2	0	0	2
ISU151	Bahar	İş ve Uğraşı Terapisinde Ölçme ve Değerlendirme	2	0	0	2
CGM157	Bahar	Oyun ve Oyun Materyalleri	2	0	0	2
CGM260	Bahar	Okul Öncesi Eğitim Programları	2	0	0	2
CGM160	Bahar	Erken Çocukluk Döneminde Müzik ve Hareket	1	2	0	2
AYA152	Bahar	Afetlerde Salgın Hastalıklar	1	1	0	2
AYA260	Bahar	Güvenli Kurtarma Çalışmaları	2	2	0	3
HSE253	Bahar	Arama ve Kurtarma Bilgisi	2	0	0	2

UNIVERSITY ELECTIVE COURSES

Code	Course	T (h/w)	Practice (h/w)	L (h/w)	ECTS
BIR300	Behavioral Science	2	0	0	4
BIR301	Communication Skills	2	0	0	4
BIR302	Health Anthropology	2	0	0	4
BIR303	Leadership	2	0	0	4
BIR304	Quality Management in Health Care	2	0	0	4
BIR305	Critical Thinking	2	0	0	4
BIR306	Public Speaking and Presentation Skills	2	0	0	4
BIR307	Basic Disaster Information	2	0	0	4
BIR308	Occupational Health and Safety	2	0	0	4
BIR309	Sexual Health	2	0	0	4
BIR310	Healthcare Employee and Patient Safety	2	0	0	4
BIR311	Medical Terminology	2	0	0	4
BIR312	Healthy Life and Physical Activity	2	0	0	4
BIR313	Principles of Health Nutrition	2	0	0	4
BIR314	Interpersonal Violence and Management	2	0	0	4
BIR315	Introduction to Psychology	2	0	0	4
BIR316	Use of Basic Information and Communication Technologies	3	0	0	5
BIR317	Time Management and Planning	2	0	0	4
BIR318	Strategic Decision Making	2	0	0	4
BIR319	Entrepreneurship and Brand Management	2	0	0	4
BIR320	Technology, Research and Development Management	2	0	0	4
BIR321	Innovation Management	2	0	0	4
BIR322	Volunteering	1	0	2	4
BIR323	Project Management	2	0	0	2
BIR324	Research Studies	2	0	0	4
BIR325	Entrepreneurship and Leadership	2	0	0	2
BIR326	Drawing	2	0	0	2
BIR327	Techniques in Biological Research	3	0	0	6
BIR328	Art, Culture and Society	2	0	0	2
BIR329	Health Care and Emergency	2	0	0	2
BIR330	Critical Thinking and Creativity	3	0	0	6
BIR331	Research and Academic Writing	2	0	0	4
BIR332	Environmental Protection	3	0	0	6
BIR333	Web Design	3	0	0	6
BIR334	Bioethics	2	0	0	4
BIR335	History of Science	2	0	0	4
BIR336	Art and Interpretation	2	0	0	4
BIR337	Food Safety and Security	2	0	0	4
BIR338	Forensic Science	2	0	0	4
BIR339	Clinical Trials	2	0	0	4
BIR340	Health Information and Computer Practicals	3	0	0	6
BIR341	Health Rights at International Law	2	0	0	3
BIR342	Public Health	2	0	0	3
BIR343	Office Programs	2	0	0	4
BIR344	Stress Management	2	0	0	4

h: hours ; w: week

COURSES THAT CAN BE CHOSEN FROM OTHER FACULTIES/ DEPARTMENTS

FACULTY OF ENGINEERING AND NATURAL SCIENCES						
Biomedical Engineering						
Code	Semester	Course	T (h/w)	Practice (h/w)	L (h/w)	ECTS
BME387	Fall	Fluid Mechanics and Mass Transfer	3	0	0	6
BME382	Spring	Data Structures in Biomedicine	3	0	0	6
BME249	Spring	Recent Topics in Biomedical Engineering	2	0	0	4
Molecular Biology and Genetics						
Code	Semester	Course	T (h/w)	Practice (h/w)	L (h/w)	ECTS
GEN 378	Fall	Fermentation Technology	2	0	0	4
GEN372	Spring	Engineering Economy	2	0	0	4

FACULTY OF HEALTH SCIENCES						
Speech and Language Therapy						
Code	Semester	Course	T (h/w)	Practice (h/w)	L (h/w)	ECTS
SLP157	Fall	Child Development and Assessment	2	0	0	3
SLP151	Fall	The Physics of Sound	2	0	0	3
SLP101	Fall	Introduction to Speech and Language Disorders	2	0	0	4
SLP112	Spring	Human Communication	3	0	0	3
Physical Therapy and Rehabilitation						
Code	Semester	Course	T (h/w)	Practice (h/w)	L (h/w)	ECTS
PTR250	Spring	Computer and Technology in Rehabilitation	3	0	0	3
PTR334	Spring	Speech Therapy	2	0	0	4
PTR117	Fall	Sports and Recreation	2	0	0	4
PTR257	Fall	Preventive Rehabilitation Approaches	2	0	0	4
Nursing						
Code	Semester	Course	T (h/w)	Practice (h/w)	L (h/w)	ECTS
NUR356	Spring	Fertility Regulation	2	0	0	4